

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2001-2002

10 april 2002

MOTIE

**– van de heren Ludwig Caluwé, Patrick Lachaert, Bruno Tobback,
Ludo Sannen en Etienne Van Vaerenbergh –**

betreffende een belangenconflict

ADVIES

**van de Senaat aan het in artikel 31 van de gewone wet van 9 augustus 1980
tot hervorming der instellingen bedoelde Overlegcomité**

Zie :

951 (2001-2002)

- Nr. 1 : Motie
- Nr. 2 : Tekst aangenomen door de plenaire vergadering
- Nr. 3 : Verslag over het overleg

SENAAT

DE VOORZITTER

Brussel, 28 maart 2002

Betreft : belangenconflict tussen het Vlaams Parlement en de Kamer van volksvertegenwoordigers over het wetsontwerp tot wijziging van artikel 86bis van het Gerechtelijk Wetboek en van de wet van 3 april 1953 betreffende de rechterlijke inrichting (stukken Kamer, nrs. 50-1496/1-3 en stukken Senaat, nrs. 2-1068/1-2)

Mijnheer de Voorzitter,

Hierbij heb ik de eer u mee te delen dat de Senaat vandaag een gemotiveerd advies heeft uitgebracht over de grond van het bovenvermelde belangenconflict krachtens artikel 32, §1^{quater}, eerste lid, van de gewone wet van 9 augustus 1980 tot hervorming der instellingen.

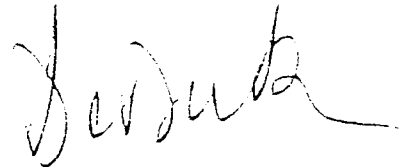
De Senaat adviseert het Overlegcomité de motie van het Vlaams Parlement betreffende het belangenconflict niet gegrond te verklaren en te beslissen dat de Vlaamse Gemeenschap niet ernstig wordt benadeeld door het wetsontwerp tot wijziging van artikel 86bis van het Gerechtelijk Wetboek en van de wet van 3 april 1953 betreffende de rechterlijke inrichting.

De heer Norbert DE BATSELIER
Voorzitter van het Vlaams Parlement
Leuvenseweg 27
1011 BRUSSEL

Voor de motivering van het uitgebrachte advies verwijs ik u naar het verslag van de commissie voor de Institutionele Aangelegenheden over deze aangelegenheid en haar voorstel van gemotiveerd advies dat vandaag door de plenaire vergadering van de Senaat werd aangenomen (stukken Senaat, nrs. 2-1068/1-2).

Als bijlage vindt u een exemplaar van deze stukken.

Met de meeste hoogachting,

Armand DE DECKER.

BIJLAGEN

	Blz.
<i>Parl. St.</i> Senaat 2001-2002, nr. 2-1068/1	7
<i>Parl. St.</i> Senaat 2001-2002, nr. 2-1068/2	35

BELGISCHE SENAAT

ZITTING 2001-2002

21 MAART 2002

Belangenconflict tussen het Vlaams Parlement en de Kamer van volksvertegenwoordigers over het wetsontwerp tot wijziging van artikel 86*bis* van het Gerechtelijk Wetboek en van de wet van 3 april 1953 betreffende de rechterlijke inrichting

Voorstel van gemotiveerd advies

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE VOOR DE
INSTITUTIONELE AANGELEGENHEDEN
UITGEBRACHT
DOOR DE HEER LOZIE

Aan de werkzaamheden van de commissie hebben deelgenomen:

1. Vaste leden: de heren De Decker, voorzitter; Caluwé, Cheron, Happart, Moens, mevrouw Taelman, de heren Vandenberghe, Van Hauthem, mevrouw Van Riet, de heer Wille, mevrouw Willame-Boonen en de heer Lozie, rapporteur.

2. Plaatsvervangers: de heer Barbeaux, mevrouw de T' Serclaes en de heer Siquet.

Zie:

Stukken van de Kamer:

50-1496 - 2001/2002:

Nr. 1: Wetsontwerp.

Nr. 2: Verslag over het belangenconflict-advies.

Nr. 3: Verslag van het overleg tussen de afvaardiging van de Kamer van volksvertegenwoordigers en de afvaardiging van het Vlaams Parlement.

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 2001-2002

21 MARS 2002

Conflit d'intérêts entre le Parlement flamand et la Chambre des représentants concernant le projet de loi modifiant l'article 86*bis* du Code judiciaire et la loi du 3 avril 1953 d'organisation judiciaire

Proposition d'avis motivé

RAPPORT

FAIT AU NOM
DE LA COMMISSION DES AFFAIRES
INSTITUTIONNELLES
PAR M. LOZIE

Ont participé aux travaux de la commission:

1. Membres effectifs: MM. De Decker, président; Caluwé, Cheron, Happart, Moens, Mme Taelman, MM. Vandenberghe, Van Hauthem, Mme Van Riet, M. Wille, Mme Willame-Boonen et M. Lozie, rapporteur.

2. Membres suppléants: M. Barbeaux, Mme de T' Serclaes et M. Siquet.

Voir:

Documents de la Chambre:

50-1496 - 2001/2002:

Nº 1: Projet de loi.

Nº 2: Rapport sur le conflit d'intérêts-avis.

Nº 3: Rapport sur la concertation entre la délégation de la Chambre des représentants et la délégation du Parlement flamand.

I. INLEIDING

Bij brief van 28 februari 2002, op dezelfde dag ter griffie van de Senaat ontvangen, heeft de voorzitter van de Kamer van volksvertegenwoordigers aan de voorzitter van de Senaat meegedeeld dat de delegaties van de Kamer van volksvertegenwoordigers en van het Vlaams Parlement tijdens hun overleg op 7 februari 2002 geen oplossing hebben gevonden voor het belangenconflict dat het Vlaams Parlement op 12 december 2001, met 107 stemmen tegen 1 stem, bij de Kamer aanhangig heeft gemaakt naar aanleiding van het op 9 november 2001 ingediende wetsontwerp tot wijziging van artikel 86bis van het Gerechtelijk Wetboek en van de wet van 3 april 1953 betreffende de rechterlijke inrichting (1).

Met toepassing van artikel 32, § 1^{quater}, van de gewone wet van 9 augustus 1980 tot hervorming der instellingen is het geschil hierdoor vanaf 28 februari 2002 aanhangig gemaakt bij de Senaat die binnen dertig dagen een gemotiveerd advies dient uit te brengen aan het in artikel 31 van dezelfde wet bedoelde Overlegcomité dat binnen dertig dagen volgens de procedure van de consensus beslist.

Hiervan op 28 februari 2002 in kennis gesteld, heeft de plenaire vergadering van de Senaat het geschil naar de commissie voor de Institutionele Aangelegenheden verzonden, met het verzoek een voorstel van gemotiveerd advies te formuleren (2).

De commissie voor de Institutionele Aangelegenheden heeft deze zaak, in aanwezigheid van de minister van Justitie, besproken tijdens haar vergaderingen van 7, 14 en 21 maart 2002.

(1) Stuk Kamer, nr. 50-1496/1. Voor de chronologie van dit conflict, te weten:

— de eerste fase met de motie die de heren Caluwé, Lachaert, Tobback, Sannen en Van Vaerenbergh op 11 december 2001 in het Vlaams Parlement hebben ingediend, de bespreking ervan tijdens de plenaire vergadering van 12 december 2001 en de op dezelfde dag door de plenaire vergadering aangenomen tekst: zie stukken Vlaams Parlement, 2001-2002, nrs. 951/1-2 en *Handelingen*, Vlaams Parlement, 12 december 2001, nr. 14;

— de tweede fase met de bespreking van het belangenconflict in de commissie voor de Justitie van de Kamer van volksvertegenwoordigers op 15 en 22 januari 2002 en het overleg tussen de afvaardigingen van de Kamer en het Vlaams Parlement op 7 februari 2002, dat niet tot een oplossing van het geschil heeft geleid: zie stukken Kamer, nrs. 50-1496/1-3 en *Handelingen*, Kamer van volksvertegenwoordigers, 7 februari 2002, nr. 50-207, blz. 9-10.

Aan te stippen valt dat het wetsontwerp naar aanleiding waarvan het voorliggende belangenconflict is opgeworpen, de letterlijke overname is van een wetsontwerp dat de minister van Justitie op 27 juli 2000 in de Kamer heeft ingediend, maar dat hij ingevolge een door het Vlaams Parlement op 25 oktober 2000 opgeworpen belangenconflict op 23 november 2000 heeft ingetrokken: zie stuk Kamer, nr. 50-836/1 en stukken Vlaams Parlement, 2000-2001, nrs. 415/1-2.

(2) *Handelingen*, Senaat, 28 februari 2002, nr. 2-184, blz. 43.

I. INTRODUCTION

Par lettre du 28 février 2002, reçue le même jour au greffe du Sénat, le président de la Chambre des représentants a fait savoir que les délégations de la Chambre des représentants et du Parlement flamand n'avaient pas abouti, au cours de leur concertation du 7 février 2002, à une solution du conflit d'intérêts dont le Parlement flamand avait saisi la Chambre le 12 décembre 2001, par 107 voix contre 1, à l'encontre du projet de loi, déposé le 9 novembre 2001, modifiant l'article 86bis du Code judiciaire et la loi du 3 avril 1953 d'organisation judiciaire (1).

En application de l'article 32, § 1^{er quater}, de la loi ordinaire du 9 août 1980 de réformes institutionnelles, le Sénat est saisi de ce conflit d'intérêts depuis le 28 février 2002 et doit remettre dans les trente jours un avis motivé au Comité de concertation prévu à l'article 31 de la loi susvisée, lequel décide dans les trente jours selon la procédure du consensus.

La séance plénière du Sénat, qui en avait été informée le 28 février 2002, a renvoyé ce conflit à la commission des Affaires institutionnelles en lui demandant de formuler une proposition d'avis motivé (2).

La commission des Affaires institutionnelles a examiné la question lors de ses réunions des 7, 14 et 21 mars 2002 en présence du ministre de la Justice.

(1) Doc. Chambre, n° 50-1496/1. Pour l'historique de ce conflit, à savoir:

— la première phase avec la motion que MM. Caluwé, Lachaert, Tobback, Sannen et Van Vaerenbergh ont déposée le 11 décembre 2001 au Parlement flamand, l'examen de cette motion en séance plénière et le texte adopté le même jour en séance plénière: voir *stukken Vlaams Parlement*, 2001-2002, n°s 951/1-2 et «*Handelingen*», *Vlaams Parlement*, 12 décembre 2001, n° 14;

— la deuxième phase avec l'examen du conflit d'intérêts en commission de la Justice de la Chambre des représentants les 15 et 22 janvier 2002 et la concertation qui a eu lieu le 7 février 2002 entre les délégations de la Chambre et du Parlement flamand, concertation qui n'a pas débouché sur une solution au conflit: voir doc. Chambre, n°s 50-1496/1-3 et *Annales*, Chambre des représentants, 7 février 2002, n° 50-207, pp. 9-10.

Il convient de souligner que le projet de loi contre lequel le conflit d'intérêts à l'examen a été soulevé est une reprise littérale d'un projet de loi que le ministre de la Justice avait déposé le 27 juillet 2000 à la Chambre, mais qu'il avait retiré le 23 novembre 2000 en raison d'un conflit d'intérêts soulevé le 25 octobre 2000 par le Parlement flamand: voir doc. Chambre, n° 50-836/1 et *stukken Vlaams Parlement*, 2000-2001, n°s 415/1-2.

(2) *Annales*, Sénat, 28 février 2002, n° 2-184, p. 43.

II. ONDERWERP

De door het Vlaams Parlement op 12 december 2001 aangenomen motie waardoor het belangenconflict diezelfde dag bij de Kamer van volksvertegenwoordigers aanhangig is gemaakt, bepaalt dat «het Vlaams Parlement oordeelt ernstig te kunnen worden benadeeld door het in de Kamer van volksvertegenwoordigers ingediende wetsontwerp tot wijziging van artikel 86bis van het Gerechtelijk Wetboek en van de wet van 3 april 1953 betreffende de rechterlijke inrichting» (stuk Vlaams Parlement, 2001-2002, nr. 951/2).

Daartoe worden in de motie de volgende overwegingen aangevoerd:

«Gelet op:

(...)

3° artikel 43, § 5, eerste lid, van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken, dat bepaalt dat in de rechtbank van eerste aanleg, de arbeidsrechtbank en in de rechtbank van koophandel die hun zetel hebben te Brussel minstens een derde van de magistraten een Nederlandstalig en minstens een derde van de magistraten een Franstalig diploma dienen te hebben. Bovendien moeten tweederde van alle magistraten van die rechtbanken het bewijs leveren van de kennis van de Nederlandse en van de Franse taal;

4° het belangenconflict dat door het Vlaams Parlement op 25 oktober 2000 werd ingeroepen (stuk Vlaams Parlement, 2000-2001, nr. 415/2) tegen het gelijkkluidende wetsontwerp tot wijziging van artikel 86bis van het Gerechtelijk Wetboek en van de wet van 3 april 1953 betreffende de rechterlijke inrichting (stuk Kamer, 1999-2000, nr. 50-836/1);

Overwegende dat:

1° voor de berekening van voornoemde taalverhoudingen binnen de rechtbanken te Brussel er geen rekening gehouden zal worden met de toegevoegde rechters die in het nieuwe wetsontwerp voorzien worden en dat in de praktijk die toegevoegde rechters dan ook ééntalige rechters zullen zijn;

2° het Vlaams Parlement reeds op 25 oktober 2000 stelde dat dit zal leiden tot een ernstige verstoring van de wettelijk opgelegde taalverhoudingen;

3° de gerechtelijke achterstand te Brussel en de afwezigheid van tweetalige magistraten geen voorwendsel mogen zijn om de taalwet te omzeilen;

4° het voormelde wetsontwerp de taalwet aldus terzijde schuift ».

II. OBJET

La motion adoptée le 12 décembre 2001 par le Parlement flamand et par laquelle le conflit d'intérêts a été porté le même jour devant la Chambre des représentants, dispose que «le Parlement flamand considère qu'il risque d'être lésé gravement par le projet de loi modifiant l'article 86bis du Code judiciaire et la loi du 3 avril 1953 d'organisation judiciaire» (doc. Parlement flamand, 2001-2002, n° 951/2).

Les raisons invoquées sont les suivantes:

«Vu:

(...)

3° l'article 43, § 5, alinéa 1er, de la loi du 15 juin 1935 concernant l'emploi des langues en matière judiciaire, qui dispose que le tribunal de première instance, le tribunal du travail et le tribunal de commerce dont le siège est établi à Bruxelles comprennent au moins pour un tiers des magistrats titulaires d'un diplôme établi en français et au moins pour un tiers des magistrats titulaires d'un diplôme établi en néerlandais. En outre, les deux tiers de l'ensemble des magistrats de ces tribunaux doivent justifier de la connaissance de la langue française et de la langue néerlandaise;

4° le conflit d'intérêts que le Parlement flamand a soulevé, le 25 octobre 2000 (stukken Vlaams Parlement, 2000-2001, n° 415/2), à l'encontre du projet de loi modifiant l'article 86bis du Code judiciaire et la loi du 3 avril 1953 d'organisation judiciaire (doc. Chambre, 1999-2000, n° 50-836/1);

Considérant:

1° que pour le calcul des quotas linguistiques précités au sein des tribunaux établis à Bruxelles, il ne sera pas tenu compte des magistrats de complément qui sont prévus dans le nouveau projet de loi et que dans la pratique, ces juges de complément seront dès lors des magistrats unilingues;

2° que le Parlement flamand avait déjà souligné, le 25 octobre 2000, que cette situation entraînerait un grave déséquilibre des quotas linguistiques imposés par la loi;

3° que l'arriéré judiciaire existant à Bruxelles et l'absence de magistrats bilingues ne peuvent servir de prétexte pour tourner les lois sur l'emploi des langues;

4° que le projet de loi précité fait fi de la législation linguistique. »

III. BESPREKING

A. Nut van de procedure tot de voorkoming en de regeling van de belangenconflicten

Mevrouw Taelman is van mening dat de wijze waarop de Senaat de bespreking van het voorliggende belangenconflict aanpakt, eens te meer aantoonde dat de procedure tot regeling van belangenconflicten, zoals die neergelegd is in artikel 32 van de gewone wet van 9 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, aan een grondige analyse moet worden onderworpen.

De procedure heeft immers vaak tot gevolg dat er geen duidelijke oplossingen uit de bus komen.

Een ander probleem is dat de gemeenschaps- en gewestraden de laatste tijd de procedure tot regeling van een belangenconflict met grote regelmaat inleiden. Nochtans was het de bedoeling van de grondwetgever dat deze procedure slechts zou worden aangewend wanneer daartoe zeer ernstige, gegronde redenen voorhanden waren.

Voorts is de procedure zeer omslachtig.

Spreekster is dan ook van oordeel dat het bij uitstek de taak van de Senaat als reflectiekamer is om zich eens grondig over de procedure te bezinnen en voorstellen te formuleren met het oog op de verbetering ervan.

De heer Cheron deelt de analyse van mevrouw Taelman dat een grondige evaluatie van de procedure tot voorkoming en regeling van belangenconflicten zeker raadzaam is. De Senaat is daartoe de geëigende instantie.

De heer Caluwé repliceert dat de mate waarin een procedure doeltreffend is, afhankelijk is van diegenen die ze toepassen. Hij betreurt het te moeten vaststellen dat men op dit ogenblik bij de toepassing van de procedure tot regeling van belangenconflicten met twee maten en twee gewichten meet.

Op 19 december 2001 heeft het Parlement van de Franse Gemeenschap bij de Kamer van volksvertegenwoordigers een belangenconflict aanhangig gemaakt over het wetsontwerp tot invoering van de artikelen 43ter, 44bis, 46bis, 69 en 70 in de wetten op het gebruik der talen in bestuurszaken, gecoördineerd op 18 juli 1966 (stukken Kamer, nrs. 50-1458/1, blz. 12 en 13). Het Parlement van de Franse Gemeenschap vreesde immers dat de taalexamen die door Selor zullen worden uitgeschreven, te moeilijk zullen zijn voor de meeste Franstalige kandidaten. Tijdens het wettelijk voorgeschreven overleg hebben de delegaties van de Kamer van volksvertegenwoordigers en van het Parlement van de Franse Gemeenschap een oplossing gevonden voor het conflict. Dit heeft tot gevolg dat de Senaat hierover geen gemotiveerd advies dient uit te brengen. De meerderheids-

III. DISCUSSION

A. Utilité de la procédure tendant à prévenir et à régler les conflits d'intérêts

Mme Taelman estime que la manière dont le Sénat aborde la discussion relative au présent conflit d'intérêts démontre une nouvelle fois la nécessité de soumettre à un examen approfondi la procédure tendant à prévenir les conflits d'intérêts, telle qu'elle est consignée à l'article 32 de la loi ordinaire du 9 août 1980 de réformes institutionnelles.

Il arrive fréquemment que cette procédure ne permette pas de dégager des solutions claires.

Un autre problème est que ces derniers temps, les conseils de communauté et de région ont recours très régulièrement au conflit d'intérêts. Or, l'intention du constituant était que cette procédure ne soit appliquée que lorsque des motifs sérieux et fondés le justifient.

De plus, cette procédure est très fastidieuse.

L'intervenante estime dès lors qu'en tant que chambre de réflexion, le Sénat est l'instance toute indiquée pour entamer une réflexion approfondie sur la procédure et formuler des propositions en vue de l'améliorer.

M. Cheron partage l'analyse de Mme Taelman selon laquelle il est certainement recommandé de procéder à une évaluation approfondie de la procédure tendant à prévenir et à régler les conflits d'intérêts. Le Sénat est l'instance appropriée pour ce faire.

M. Caluwé réplique que l'efficacité d'une procédure dépend de ceux qui l'appliquent. Il doit malheureusement constater qu'à l'heure actuelle, il y a deux poids deux mesures dans l'application de la procédure de règlement des conflits d'intérêts.

Le 19 décembre 2001, le Parlement de la Communauté française a saisi la Chambre des représentants d'un conflit d'intérêts concernant le projet de loi insérant les articles 43ter, 44bis, 46bis, 69 et 70 dans les lois sur l'emploi des langues en matière administrative, coordonnées le 18 juillet 1966 (doc. Chambre, nos 50-1458/1, pp. 12 en 13). Le Parlement de la Communauté française craignait en effet que les examens linguistiques organisés par Selor ne soient trop difficiles pour la plupart des candidats francophones. Durant la concertation prescrite par la loi, les délégations de la Chambre des représentants et du Parlement de la Communauté française ont trouvé une solution à ce conflit d'intérêts. En conséquence, le Sénat n'a pas été appelé à rendre un avis motivé à ce sujet. Les partis de la majorité à la Chambre ont traduit les préoccupations du Parlement de la

partijen in de Kamer hebben de bekommernissen van het Parlement van de Franse Gemeenschap vertaald in amendementen waardoor het hele wetsontwerp van de minister van Ambtenarenzaken en Modernisering van de openbare besturen wordt uitgehold.

De heer Caluwé stelt echter vast dat, wanneer het Vlaams Parlement het onderhavige belangenconflict aanhangig heeft gemaakt, het overleg met de Kamer van volksvertegenwoordigers niet tot verzoening heeft geleid en dat er zelfs nauwelijks werd geluisterd naar de argumenten van de delegatie van het Vlaams Parlement.

Vandaar dat hij, in zijn hoedanigheid van gemeenschapssenator, tijdens de bespreking van het belangenconflict in de Senaat hoopt te worden gehoord. Op deze wijze kan de Senaat bewijzen dat hij een essentiële rol te vervullen heeft in de procedure ter regeling van belangenconflicten.

Hij is het in elk geval niet eens met de verklaring van mevrouw Taelman dat het belangenconflicten regent. Het voorliggende belangenconflict vormt immers de loutere herhaling van het belangenconflict dat het Vlaams Parlement op 25 oktober 2000 heeft opgeworpen tegen een eerder, identiek wetsontwerp van de minister van Justitie (stukken Vlaams Parlement, 2000-2001, nrs. 415/1-2 en stuk Kamer, nr. 50-836/1). Toen heeft de minister van Justitie het betrokken ontwerp op 23 november 2000 ingetrokken. Na één jaar, namelijk op 9 november 2001, heeft de minister echter exact hetzelfde wetsontwerp ingediend zodat een Vlaams Parlement dat zichzelf ernstig neemt, niet anders kon dan opnieuw een belangenconflict opwerpen.

Met betrekking tot het hierboven aangehaalde belangenconflict tussen het Parlement van de Franse Gemeenschap en de Kamer van volksvertegenwoordigers, repliceert *mevrouw Taelman* dat de heer Caluwé het mis heeft wanneer hij stelt dat de Nederlandstaligen in de Kamer van volksvertegenwoordigers het hoofd hebben moeten buigen voor de eisen van de Franstaligen. Wie zich de moeite getroost de desbetreffende kamerstukken door te nemen, kan niet anders dan vaststellen dat de stelling van de heer Caluwé op drijfzand rust (stukken Kamer, nrs. 50-1458/1-15).

Spreekster blijft erbij dat, wanneer de Senaat zijn adviestaak met betrekking tot het voorliggende belangenconflict op constructieve wijze wil vervullen, hij nader moet ingaan op de grond van het conflict en de redenen waarom het Vlaams Parlement dit conflict heeft opgeworpen, maar dat niet heeft gedaan tegen het wetsontwerp tot vervanging van artikel 43^{quinquies} en tot invoeging van artikel 66 in de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken (stuk Kamer, nr. 50-1459/1).

De heer Van Hauthem verwondert zich erover dat mevrouw Taelman de stroom belangenconflicten

Communauté française dans des amendements qui ont vidé de sa substance tout le projet de loi du ministre de la Fonction publique et de la Modernisation de l'Administration.

M. Caluwé constate par contre que lorsque le Parlement flamand a invoqué le présent conflit d'intérêts, la concertation avec la Chambre des représentants n'a pas abouti à une conciliation, et même que l'on n'a guère prêté l'oreille aux arguments de la délégation du Parlement flamand.

Aussi espère-t-il, en sa qualité de sénateur de communauté, être entendu lors de la discussion du conflit d'intérêts au Sénat. Le Sénat pourra ainsi prouver qu'il a un rôle essentiel à jouer dans la procédure de règlement des conflits d'intérêts.

Il n'est en tout cas pas d'accord avec Mme Taelman lorsque celle-ci déclare que les conflits d'intérêts se multiplient. Le présent conflit d'intérêts n'est en effet qu'une simple répétition de celui que le Parlement flamand a soulevé le 25 octobre 2000 à l'encontre d'un projet de loi antérieur du ministre de la Justice, portant sur le même objet (doc. Parlement flamand, 2000-2001, n°s 415/1-2 et doc. Chambre n° 50-836/1). Le ministre de la Justice avait alors retiré le projet en question, le 23 novembre 2000. Dès l'instant où, un an plus tard, le 9 novembre 2001, le ministre redéposait exactement le même projet de loi, le Parlement flamand n'avait d'autre choix, pour rester conséquent avec lui-même, que de soulever à nouveau un conflit d'intérêts.

En ce qui concerne le conflit d'intérêts cité plus haut entre le Parlement de la Communauté française et la Chambre des représentants, *Mme Taelman* réplique que M. Caluwé est dans l'erreur lorsqu'il dit que les néerlandophones ont dû céder aux exigences des francophones à la Chambre des représentants. Si l'on prend la peine de parcourir les documents de la Chambre à ce sujet, on ne peut que constater que l'assertion de M. Caluwé manque de fondement (doc. Chambre, n°s 50-1458/1-15).

L'intervenante maintient que si le Sénat veut remplir sa mission d'avis de manière constructive dans le cadre du conflit d'intérêts à l'examen, il doit examiner de manière plus approfondie la nature du conflit et les raisons pour lesquelles le Parlement flamand l'a soulevé, alors qu'il ne l'a pas fait à l'encontre du projet de loi remplaçant l'article 43^{quinquies} et insérant l'article 66 dans la loi du 15 juin 1935 concernant l'emploi des langues en matière judiciaire (doc. Chambre, n° 50-1459/1).

M. Van Hauthem s'étonne que Mme Taelman impute implicitement la multiplication des conflits

impliciet wijt aan het falen van de procedure tot regeling van belangenconflicten, zoals die vastgelegd is in artikel 143 van de Grondwet en artikel 32 van de gewone wet van 9 augustus 1980 tot hervorming der instellingen.

Spreker wijst erop dat het recente verleden verschillende voorbeelden heeft opgeleverd waarbij het overleg tussen de parlementaire assemblees omtrent een tussen hen gerezen belangenconflict wel tot een oplossing heeft geleid (*cf.* het belangenconflict tussen het Vlaams Parlement en de Senaat over het wetsontwerp tot wijziging van sommige bepalingen betreffende de gerechtelijke kantons — verslag van 15 maart 2001 over het (geslaagde) overleg tussen het Bureau van de Senaat en een delegatie van het Vlaams Parlement uitgebracht door de heer Moens, stuk Senaat, nr. 2-604/5).

Het gaat dus niet op te verklaren dat de hoge frequentie waarmee de procedure tot regeling van een belangenconflict wordt ingeleid, op zich een reden moet zijn om haar nut in vraag te stellen.

De heer Moens acht het vanzelfsprekend dat de procedure tot regeling van het belangenconflict in deze zaak wordt voortgezet. Elke federale staat kent gelijkaardige procedures waarbij de federale overheid of de deelenheden op een bepaald gezagsniveau de schending van hun belangen ter sprake kunnen brengen.

De voorzitter, de heer De Decker, wijst erop dat de Senaat overeenkomstig artikel 32, § 1^{quater}, van de gewone wet van 9 augustus 1980 tot hervorming der instellingen gebonden is door een termijn van dertig dagen en derhalve zijn gemotiveerd advies vóór 30 maart 2002 aan het Overlegcomité dient te verstrekken.

B. Ten gronde

1. Standpunt van de minister van Justitie

De minister van Justitie verduidelijkt het standpunt dat hij ten overstaan van de Kamercommissie voor de Justitie heeft verdedigd.

In haar tussentijds rapport van 7 december 1999 heeft de commissie die belast werd met het onderzoek naar de gerechtelijke achterstand te Brussel, beklemtoond dat de belangrijkste oorzaak van de gerechtelijke achterstand in de rechtbank van eerste aanleg en bij het parket bij die rechtbank bestaat uit de onvoldoende bezetting van de personeelsformatie.

De belangrijkste reden hiervoor is de taalproblematiek en de onmogelijkheid om voor de openstaande plaatsen voldoende kandidaten te vinden die aan de wettelijke vereisten voldoen.

Uiteraard heeft alleen een wijziging van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken

d'interêts à l'échec de la procédure de règlement de ceux-ci, telle que fixée à l'article 143 de la Constitution et à l'article 32 de la loi ordinaire du 9 août 1980 de réformes institutionnelles.

L'intervenant souligne que le passé récent a pourtant livré plusieurs exemples où la concertation entre les assemblées parlementaires a apporté une solution au conflit d'intérêts qui était apparu entre elles (*cf.* le conflit d'intérêts entre le Parlement flamand et le Sénat sur le projet de loi modifiant certaines dispositions relatives aux cantons judiciaires — rapport du 15 mars 2001 sur la concertation (couronnée de succès) entre le Bureau du Sénat et une délégation du Parlement flamand, fait par M. Moens, doc. Sénat, n° 2-604/5).

Il est donc inexact d'affirmer que la fréquence élevée avec laquelle la procédure de règlement d'un conflit d'intérêts est enclenchée doit être en soi une raison de remettre en cause son utilité.

M. Moens estime qu'il va de soi que l'on poursuive la procédure de règlement du conflit d'intérêts dans ce dossier. Il existe, dans chaque État fédéral, des procédures similaires permettant à l'autorité fédérale ou aux entités fédérales de discuter de leurs griefs à un niveau de pouvoir déterminé lorsqu'elles estiment que leurs intérêts sont lésés.

Le président, M. De Decker, souligne que conformément à l'article 32, § 1^{er quater}, de la loi ordinaire du 9 août 1980 de réformes institutionnelles, le Sénat est tenu de respecter un délai de trente jours et doit dès lors rendre son avis motivé au Comité de concertation avant le 30 mars 2002.

B. Sur le fond

1. Point de vue du ministre de la Justice

Le ministre de la Justice précise le point de vue qu'il a défendu devant la commission de la Justice de la Chambre.

Dans son rapport intermédiaire du 7 décembre 1999, la commission concernant l'arriéré judiciaire à Bruxelles a souligné que l'arriéré judiciaire au tribunal de première instance de Bruxelles et au parquet de ce tribunal résulte essentiellement du fait que le cadre est incomplet.

La cause principale en est la problématique linguistique et l'impossibilité de trouver, pour pourvoir aux postes vacants, suffisamment de candidats qui remplissent les conditions légales.

Il est évident que seule une modification de la loi du 15 juin 1935 relative à l'emploi des langues en matière

een structurele oplossing te bieden. Echter, vóór de gevolgen van een dergelijke wetswijziging in de praktijk voelbaar zijn, behoort er een aanvaardbare oplossing te komen om de goede werking van de rechtscolleges en de kwaliteit van de overheidsdiensten te waarborgen.

Wanneer het wetsontwerp de eerste maal is ingediend en er een belangenconflict rond is ontstaan, waren die structurele maatregelen nog in studie. Het op 19 oktober 2001 ingediende wetsontwerp ter vervanging van artikel 43^{quinquies} en tot invoering van een artikel 66 in de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken heeft ondertussen evenwel voor een oplossing gezorgd. Gezien de ontwikkelingen in de toestand het de regering hetzelfde wetsontwerp opnieuw ingediend dat, zoals gezegd, moet voorzien in een oplossing om de behoorlijke werking van de betrokken rechtscolleges te waarborgen tot wanneer de structurele maatregelen in de praktijk gevolgen tot stand brengen.

Duidelijk is niettemin dat de regering geenszins wil afwijken van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken, zoals het Vlaams Parlement ten onrechte heeft beweerd. De regering wil niet anders dan een tijdelijke spoedeisende maatregel vaststellen in het kader van haar administratieve verantwoordelijkheid om de continuïteit van de openbare dienst te waarborgen.

Ook de Raad van State heeft in zijn advies over het bovenvermelde wetsontwerp (stuk Kamer, nr. 50-1496/1, blz. 7) gesteld dat «met gebruikmaking van artikel 86bis van het Gerechtelijk Wetboek het aantal toegevoegde rechters voor het rechtsgebied van het hof van beroep te Brussel kan verhoogd worden, op voorwaarde dat de geplande maatregelen tijdelijk zijn in afwachting van structurele maatregelen die het mogelijk maken om de bestaande buitengewone situatie definitief te beëindigen».

Er moet bijgevolg onverwijld een oplossing worden gegeven aan de dringende problemen waarmee de rechtbank van eerste aanleg te Brussel kampt.

De Brusselse magistratuur opteert unaniem voor de voorgestelde oplossing die haar in staat moet stellen tegemoet te komen aan de verwachtingen die de rechtzoekenden in het gerechtelijk arrondissement Brussel-Halle-Vilvorde ten aanzien van een rechtstaat mogen hebben.

2. Standpunt van het Vlaams Parlement

De zeven bezwaren die het Vlaams Parlement tegen het voormelde wetsontwerp heeft aangevoerd, staan te lezen in het verslag van de heren Giet (K.) en Van Vaerenbergh (Vl. Parl.) over het overleg tussen de afvaardigingen van de Kamer van volksvertegenwoordigers en het Vlaams Parlement (stuk Kamer, nr. 50-1496/3, blz. 4-6).

judiciaire constituerait une solution structurelle. Toutefois, avant que ladite modification de loi ne produise ses effets, il convient de trouver une solution acceptable permettant de garantir le bon fonctionnement des juridictions et la qualité des services publics.

Lorsque le projet de loi a été déposé pour la première fois et qu'il a fait l'objet d'un conflit d'intérêts, les mesures structurelles visées étaient encore à l'étude. Mais, le dépôt, le 19 octobre 2001, du projet de loi remplaçant l'article 43^{quinquies} et insérant l'article 66 dans la loi du 15 juin 1935 concernant l'emploi des langues en matière judiciaire a entre-temps résolu la situation. Compte tenu de ce changement de situation, le gouvernement a redéposé le même projet de loi qui doit en effet offrir une solution permettant de garantir le bon fonctionnement des juridictions concernées dans l'attente que les mesures structurelles produisent leurs effets.

Il est néanmoins clair que le gouvernement n'entend nullement s'écarter de la loi du 15 juin 1935 sur l'emploi des langues, comme l'a suggéré à tort le Parlement flamand, mais souhaite seulement prendre une mesure d'urgence temporaire dans le cadre de sa responsabilité administrative et pour garantir la continuité du service public.

Dans son avis sur le projet de loi susvisé (doc. Chambre, n° 50-1496/1, p. 7), le Conseil d'État a lui aussi indiqué que l'on «peut recourir à l'article 86bis du Code judiciaire en augmentant le nombre de juges de complément à la condition que les mesures envisagées soient de nature temporaire en attendant que soient prises les mesures structurelles permettant de mettre définitivement fin à la situation particulière».

Il faut donc trouver sans tarder une solution aux problèmes urgents auxquels le tribunal de première instance de Bruxelles est confronté.

La magistrature de Bruxelles opte à l'unanimité pour la solution proposée, qui doit lui permettre de répondre aux attentes que les justiciables de l'arrondissement de Bruxelles-Hal-Vilvorde sont en droit d'avoir à l'égard d'un État de droit.

2. Point de vue du Parlement flamand

Les objections — elles sont au nombre de sept — que le Parlement flamand a émises à l'encontre du projet de loi susmentionné sont énumérées dans le rapport de MM. Giet (Ch.) et Van Vaerenbergh (P. Fl.) sur la concertation entre les délégués de la Chambre des représentants et ceux du Parlement flamand (doc. Chambre, n° 50-1496/3, p. 4-6).

3. Standpunt van de Kamer van volksvertegenwoordigers

Bij de discussie in de Kamercommissie voor de Justitie over het standpunt dat tijdens het overleg met de delegatie van het Vlaams Parlement zou worden ingenomen, is gebleken dat een meerderheid het standpunt van de minister van Justitie steunde en een minderheid die van het Vlaams Parlement (stuk Kamer, nr. 50-1496/2).

4. Standpuntbepaling door de commissie voor de Institutionele Aangelegenheden

a) Beschouwingen en vragen van de leden

De heer Caluwé verklaart dat de minister van Justitie ter verantwoording van de in het wetsontwerp genomen optie het tussentijds rapport van de commissie gerechtelijke achterstand Brussel d.d. 7 december 1999 slechts gedeeltelijk heeft geciteerd. In dit rapport wordt immers uitdrukkelijk gesteld dat «de functie van toegevoegd rechter, die een andere finaliteit heeft (meer mobiliteit en meer verspreide inzetbaarheid van een deel van het korps) beter niet wordt gebruikt om (verdoken) deze crisismaatregel te realiseren» (*op. cit.*, punt III.15, blz. 24). Deze crisismaatregel betreft de creatie, naast het wettelijk kader, van een tijdelijk buitengewoon kader om de gerechtelijke achterstand aan te pakken.

Bovendien blijkt nergens uit de tekst van het wetsontwerp tot wijziging van artikel 86bis van het Gerechtelijk Wetboek en van de wet van 3 april 1953 betreffende de rechterlijke inrichting dat de erin vervatte maatregel slechts tijdelijk is. De minister heeft de Kamercommissie voor de Justitie weliswaar een nota voorgelegd volgens welke «de regering bereid is het wetsontwerp te amenderen in die zin dat de verhoging van het aantal toegevoegde magistraten slechts toegestaan is voor een beperkte periode van vier jaar» (stuk Kamer, nr. 50-1496/2, blz. 20). Aangezien het aantal rechters dat als toegevoegd rechter kan worden benoemd voor het rechtsgebied van het hof van beroep te Brussel, wordt verdubbeld, rijst dan toch de vraag wat men met deze rechters na 4 jaar zal doen. Gaat men hen ontslaan of gaat men enkel personen tot toegevoegd rechter benoemen die de leeftijd van 60 jaar hebben bereikt?

Het voorliggende wetsontwerp biedt volgens spreker geen oplossing voor de problemen die zich voordoen op de rechtbank van eerste aanleg te Brussel.

Wanneer men systematisch eentalige rechters benoemt, zal de gerechtelijke achterstand alleen maar toenemen aangezien het probleem in hoofdzaak een «taalprobleem» is. Heel wat rechtszaken in Brussel zijn taalgemengd. Bijgevolg moeten magistraten vaak mensen in de beide landstalen horen of kennis nemen

3. Point de vue de la Chambre des représentants

Lors du débat en commission de la Justice de la Chambre concernant la position à adopter en vue de la concertation avec la délégation du Parlement flamand, il est apparu qu'une majorité soutenait le point de vue du ministre de la Justice, tandis qu'une minorité se prononçait en faveur de celui du Parlement flamand (doc. Chambre, n° 50-1496/2).

4. Position prise par la commission des Affaires institutionnelles

a) Considérations et questions des membres

M. Caluwé déclare que pour justifier l'option prise dans le projet de loi, le ministre de la Justice n'a cité que partiellement le rapport intermédiaire du 7 décembre 1999 de la Commission concernant l'arriéré judiciaire à Bruxelles. Ce rapport dit en effet expressément: «Il vaut mieux ne pas recourir à la fonction de juge de complément, qui a une autre finalité (mobilité accrue et disponibilité plus large d'une partie du corps), pour mettre en œuvre, de façon détournée, cette mesure de crise» (*op. cit.*, point III.15, p. 24). Cette mesure de crise concerne la création, en sus du cadre légal, d'un cadre spécial temporaire pour lutter contre l'arriéré judiciaire.

En outre, il n'apparaît nulle part dans le texte du projet de loi modifiant l'article 86bis du Code judiciaire et la loi du 3 avril 1953 d'organisation judiciaire que la mesure prévue par ledit projet est temporaire. Le ministre a certes remis en commission de la Chambre une note selon laquelle le «gouvernement est prêt à amender le projet de loi de manière à préciser que l'augmentation du nombre de magistrats de complément n'est accordée que pour une période limitée de quatre ans» (doc. Chambre, n° 50-1496/2, p. 20). Étant donné toutefois que le nombre de juges pouvant être nommés juges de complément pour le ressort de la cour d'appel de Bruxelles est multiplié par deux, on peut se demander ce que l'on fera de ces juges après quatre ans. Va-t-on les démettre ou va-t-on nommer juges de complément uniquement des personnes ayant atteint l'âge de 60 ans?

Pour l'intervenant, le présent projet de loi n'apporte pas de solution aux problèmes qui se posent au tribunal de première instance de Bruxelles.

Si l'on nomme systématiquement des juges unilingues, l'arriéré judiciaire ne fera que s'aggraver, étant donné que le problème est essentiellement «linguistique». À Bruxelles, bon nombre d'affaires sont linguistiquement mixtes et les magistrats doivent souvent entendre des personnes dans les deux langues

van documenten in de beide talen. Indien hiervoor systematisch tolken moeten worden ingeschakeld of stukken moeten worden vertaald, zal de procedure eerder verlengd dan verkort worden. Zo is het in echtscheidingszaken die betrekking hebben op een taalgemengd gezin, reeds voorgekomen dat een eentalige rechter de vertaling van een geboorte- of een huwelijksakte eist.

Tenslotte wenst de heer Caluwé van de minister te vernemen op welke wetsbepaling hij zijn stelling baseert dat de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken niet op de toegevoegde rechters van toepassing zou zijn. De toegevoegde rechters worden immers benoemd voor het rechtsgebied. Op het ogenblik dat ze worden aangewezen om hun ambt tijdelijk uit te oefenen bij een bepaalde rechtbank in het rechtsgebied, is er volgens spreker niets waaruit men kan afleiden dat de bovenvermelde wet niet op hen van toepassing zou zijn. Indien de wet van 15 juni 1935 niet van toepassing zou zijn, zou dit ertoe kunnen leiden dat een Nederlandstalig toegevoegd rechter bij de rechtbank van Nijvel zou kunnen worden benoemd. Indien dat niet de conclusie kan zijn, dan is het volgens spreker niet meer dan logisch dat tweederde van de toegevoegde rechters die aangewezen worden voor de rechtbanken te Brussel tweetalig zijn.

De heer Van Hauthem verbaast er zich over dat de regering op 9 november 2001 in de Kamer van volksvertegenwoordigers een wetsontwerp heeft ingediend dat de exacte kopie is van het ontwerp d.d. 27 juni 2000 dat ze achteraf heeft ingetrokken ingevolge een door het Vlaams Parlement opgeworpen belangenconflict.

Ook dit lid gaat niet akkoord met de selectieve wijze waarop de minister van Justitie het tussentijds rapport van de Commissie Gerechtelijke Achterstand Brussel van 7 december 1999 heeft geciteerd. In de aanbevelingen van deze commissie staat nergens dat de oplossing erin zou bestaan toegevoegde rechters te benoemen. Spreker stelt dan ook vast dat de regering zelfs niet de aanbevelingen van deze commissie volgt.

Wanneer het voorliggende wetsontwerp tot wet wordt verheven, kan het aantal toegevoegde rechters oplopen tot één vierde van de personeelsformatie (in 1998 was dat één tiende). Dit betekent dat één vierde van de benoemingen buiten de taalkaders zal geschieden. Spreker herinnert eraan dat er de afgelopen jaren talloze onwettelijke benoemingen zijn gebeurd. Deze situatie heeft tot gevolg dat de tweederde- en eenderdereg, zoals vastgelegd in artikel 43, § 5, van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken, niet meer correct kan worden toegepast.

Spreker citeert volgende passage uit de memorie van toelichting bij het wetsontwerp (stuk Kamer, nr. 50-1496/1, blz. 4): «*Alleen een wijziging van de*

nationales ou prendre connaissance de documents dans ces deux langues. S'il faut systématiquement faire appel à des interprètes ou traduire des pièces, la procédure sera allongée au lieu d'être raccourcie. Il est déjà arrivé, par exemple dans des affaires de divorce portant sur un ménage linguistiquement mixte, qu'un juge unilingue exige la traduction d'un acte de naissance ou de mariage.

Enfin, M. Caluwé demande au ministre sur quelle disposition législative il se fonde pour dire que la loi du 15 juin 1935 sur l'emploi des langues en matière judiciaire ne serait pas applicable aux juges de complément. Ceux-ci sont, en effet, nommés pour le ressort. Dès l'instant où ils sont désignés pour exercer temporairement leur fonction dans un tribunal déterminé du ressort, rien ne permet de déduire, aux yeux de l'intervenant, que la loi susvisée ne leur soit pas applicable. Si la loi du 15 juin 1935 n'était pas d'application, il s'ensuivrait qu'un juge de complément néerlandophone pourrait être nommé au tribunal de Nivelles. Si telle ne peut être la conclusion, il n'est que logique, selon l'intervenant, que deux tiers des juges de complément désignés dans les tribunaux de Bruxelles soient bilingues.

M. Van Hauthem s'étonne que le gouvernement ait déposé le 9 novembre 2001 à la Chambre des représentants un projet de loi qui est la copie conforme de celui du 27 juin 2000, qu'il avait retiré ultérieurement en raison d'un conflit d'intérêts soulevé par le Parlement flamand.

Le membre s'insurge, lui aussi, contre la façon sélective dont le ministre de la Justice a cité le rapport intermédiaire du 7 décembre 1999 de la Commission concernant l'arriréré judiciaire à Bruxelles. Les recommandations de cette commission ne disent nulle part que la solution consisterait à nommer des juges de complément. L'intervenant constate dès lors que le gouvernement ne suit même pas les recommandations de cette commission.

Si le projet en discussion devient loi, le nombre des juges de complément pourra atteindre un quart des effectifs (en 1998, il en représentait un dixième). Cela signifie qu'un quart des nominations se feront en dehors des cadres linguistiques. L'intervenant rappelle qu'il y a eu ces dernières années d'innombrables nominations irrégulières. Cette situation a pour effet que la règle des deux tiers — un tiers inscrite à l'article 43, § 5, de la loi du 15 juin 1935 sur l'emploi des langues en matière judiciaire, ne peut plus être appliquée correctement.

L'intervenant cite le passage suivant de l'exposé des motifs du projet de loi (doc. Chambre, n° 50-1496/1, p. 4): «*Seule une modification de la loi du 15 juin*

wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken zou tot een structurele oplossing kunnen leiden. Dergelijke wijziging vereist evenwel belangrijk en delicaat wetgevend werk.»

Met het wetsontwerp wil men volgens spreker de wet van 15 juni 1935 omzeilen. Men zou echter beter nagaan waarom er zowel aan Nederlandstalige als aan Franstalige kant onvoldoende kandidaat-magistraten slagen voor het taalexamen. Dit moet worden opgelost, maar dan niet door een structurele omzeiling van de taalwet in het wetsontwerp in te schrijven.

Bovendien herinnert hij eraan dat de vroegere minister van Justitie, de heer Declerck, het geschetste probleem heeft pogen op te lossen door te evolueren van een «grondige» kennis van de andere landstaal naar een «functionele» kennis van de andere landstaal. Ook tegen dit initiatief werd door het Vlaams Parlement met succes een belangenconflict aanhangig gemaakt. In de jaren '70 was men immers juist geëvolueerd van de vereiste van een functionele kennis van de andere landstaal naar die van een grondige kennis met als motivering de bescherming van de rechten van de rechtzoekenden.

De heer Van Hauthem erkent dat de gerechtelijke achterstand in Brussel schrijnend is, maar hij is van oordeel dat de ware oorzaken hiervan nog onvoldoende zijn onderzocht en dat de voorgestelde oplossing slechts «kurieren am Symptom» is.

De taalkaders bestaan en bijgevolg moet men deze ofwel bezetten en bijgevolg de wet van 15 juni 1935 toepassen ofwel opblazen en het gerechtelijk arrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde splitsen. Het is het ene of het andere.

Het lid concludeert dat het wetsontwerp de taalwetgeving op een structurele manier omzeilt en niet tegemoetkomt aan de verzuchtingen die de Commissie Gerechtelijke Achterstand Brussel in haar tussentijds rapport van 7 december 1999 heeft geformuleerd.

De heer Vandenberghe herinnert eraan dat regeringen in het verleden meermaals met volmachtenwetten hebben geregeerd. Dat had als voordeel dat de regering aan de Kamer van volksvertegenwoordigers en de Senaat volmachten vroeg en achteraf aan deze assemblees bekrachtigingswetten voorlegde. Deze procedure had tenminste het voordeel dat het Parlement een dubbele controle kon uitoefenen.

De huidige regering regeert niet met volmachtenwetten maar met «noodwetten» als zouden er oorlogstoestanden heersen.

De Raad van State heeft in zijn advies over het wetsontwerp waartegen het voorliggende belangenconflict is opgeworpen, verklaard dat «het aantal toegevoegde rechters voor het rechtsgebied van het

1935 relative à l'emploi des langues en matière judiciaire constituerait une solution structurelle. Cette modification nécessiterait toutefois un travail législatif important et délicat.»

Le projet de loi vise, selon l'intervenant, à tourner la loi du 15 juin 1935. On ferait toutefois mieux d'examiner pourquoi le nombre des candidats magistrats qui réussissent l'examen linguistique est insuffisant, tant du côté néerlandophone que francophone. Il faut résoudre ce problème, mais pas en instituant par le biais de ce projet de loi un contournement structurel des lois linguistiques.

Il rappelle en outre que l'ancien ministre de la Justice, M. Declerck, avait tenté de résoudre le problème en passant d'une connaissance «approfondie» de l'autre langue nationale à une connaissance «fonctionnelle» de celle-ci. Contre cette initiative également, le Parlement flamand avait soulevé, avec succès, un conflit d'intérêts: dans les années 1970, en effet, on était précisément passé d'une connaissance fonctionnelle de l'autre langue nationale à une connaissance approfondie dans le but de protéger les droits des justiciables.

M. Van Hauthem reconnaît que l'arriéré judiciaire à Bruxelles est navrant, mais il estime que l'on n'en a toujours pas suffisamment recherché les causes et que la solution proposée ne fait que soigner le symptôme.

Les cadres linguistiques existent et il faut donc, soit les remplir, et donc appliquer la loi du 15 juin 1935, soit les supprimer et scinder l'arrondissement judiciaire de Bruxelles-Hal-Vilvoorde. Telle est l'alternative.

Le membre conclut que le projet de loi contourne structurellement la législation sur l'emploi des langues et ne répond pas aux aspirations formulées par la Commission concernant l'arriéré judiciaire à Bruxelles dans son rapport intermédiaire du 7 décembre 1999.

M. Vandenberghe rappelle que par le passé, les gouvernements ont eu recours à plusieurs reprises aux pouvoirs spéciaux. Cela avait pour avantage que le gouvernement demandait ces pouvoirs spéciaux à la Chambre des représentants et au Sénat et qu'il soumettait ensuite des lois de confirmation à ces assemblees. La procédure présentait au moins l'intérêt de permettre au Parlement d'exercer un double contrôle.

Le gouvernement actuel ne recourt pas à des lois de pouvoirs spéciaux, mais à des «lois d'urgence», comme si nous étions en guerre.

Dans son avis sur le projet de loi qui fait l'objet de ce conflit d'intérêts, le Conseil d'État estime que: «le nombre de juges de complément pour le ressort de la cour d'appel de Bruxelles peut être augmenté à la

hof van beroep te Brussel kan verhoogd worden, op voorwaarde dat de geplande maatregelen tijdelijk zijn in afwachting van structurele maatregelen die het mogelijk maken om de bestaande buitengewone situatie definitief te beëindigen» (stuk Kamer, nr. 50-1496/1, blz. 7).

In de ogen van de huidige regering komt het statuut van de noodwetten hierop neer dat ze in de Kamer van volksvertegenwoordigers een wetsontwerp indient dat na een korte behandeling en een minimale amendering naar de Senaat wordt overgezonden die het dezelfde dag dient goed te keuren.

Deze werkwijze is niet ernstig wanneer ze wordt gevolgd voor een ernstig probleem.

De basisdoelstelling wordt door iedereen gedeeld: de rechtbank van eerste aanleg te Brussel moet behoorlijk kunnen functioneren. Er moeten dan ook goede oplossingen worden gevonden om de problemen van deze rechtbank definitief te regelen. Momenteel heeft zij veel weg van een juridisch waterhoofd.

De piste die door de regering wordt gevolgd om aan het probleem van de gerechtelijke achterstand het hoofd te bieden, is echter de verkeerde. De vraag in welke mate het wetsontwerp tot doel heeft de wet van 15 juni 1935 te ontwijken, is pertinent. Bovendien spreken de cijfers voor zich: voor het rechtsgebied van het hof van beroep te Brussel wordt bijvoorbeeld in 34 toegevoegde parketmagistraten voorzien, terwijl voor de rechtsgebieden van de hoven van beroep te Antwerpen en Gent er respectievelijk in 12 wordt voorzien. Heeft de criminaliteit in Brussel een dergelijk hoge vlucht genomen, dat er aan het parket bij de rechtbank van eerste aanleg te Brussel bijna drie keer zo veel magistraten moeten worden toegewezen? Spreker kan dat moeilijk geloven.

De inschakeling van toegevoegde rechters is, in de omvang die wordt voorgesteld, niet alleen juridisch niet verdedigbaar, maar ze zal ook niet tot een oplossing leiden.

De heer Vandenberghe heeft zelf een wetsvoorstel ingediend (stuk Senaat, nr. 2-761/1) waarin hij een structurele oplossing aanreikt voor de problemen waarmee de rechtbank van eerste aanleg te Brussel wordt geconfronteerd, te weten een functionele splitsing van de rechtbank, waarbij er een Nederlandstalige en een Franstalige rechtbank van eerste aanleg wordt opgericht, en een territoriale splitsing van het parket in een parket voor Halle-Vilvoorde en een voor Brussel (de 19 gemeenten van het Brussels Hoofdstedelijke Gewest). De problemen op het vlak van de aard en de spreiding van de criminaliteit zijn immers anders in Brussel dan in Halle-Vilvoorde.

De benoeming van eentalige substituut-procureurs des Konings heeft reeds geleid tot klachten van burgemeesters uit het arrondissement Halle-Vilvoorde

condition que les mesures envisagées soient de nature temporaire, en attendant que soient prises les mesures structurelles permettant de mettre définitivement fin à la situation (doc. Chambre, n° 50-1496/1, p. 7).

Pour le gouvernement actuel, la technique des lois d'urgence consiste à déposer à la Chambre des représentants un projet de loi qui, après avoir été examiné brièvement et amendé un minimum, est transmis au Sénat, lequel est prié de l'adopter le jour même.

Cette manière de travailler n'est pas acceptable lorsqu'il s'agit d'un problème sérieux.

Chacun approuve l'objet fondamental du projet: le tribunal de première instance de Bruxelles doit pouvoir fonctionner convenablement. Il faut donc trouver des solutions adéquates pour régler définitivement les problèmes de ce tribunal qui, pour l'instant, ressemble plutôt à une hydre judiciaire.

La piste suivie par le gouvernement pour résoudre le problème de l'arriéré judiciaire n'est toutefois pas la bonne. On peut se demander à juste titre dans quelle mesure le projet de loi vise à contourner la loi du 15 juin 1935. D'ailleurs, les chiffres parlent d'eux-mêmes: pour le ressort de la cour d'appel de Bruxelles, on prévoit par exemple 34 magistrats de complément pour le parquet, alors que pour les ressorts des cours d'Anvers et de Gand, on en prévoit respectivement 12. La criminalité a-t-elle tellement augmenté à Bruxelles qu'il faille attribuer au parquet du tribunal de première instance de Bruxelles près de trois fois plus de magistrats qu'ailleurs? L'intervenant a peine à le croire.

Non seulement le recours à des juges de complément n'est pas défendable juridiquement, à l'échelle où il est proposé, mais en outre, il ne contribuera pas à résoudre le problème.

M. Vandenberghe a lui-même déposé une proposition de loi (doc. Sénat, n° 2-761/1), dans laquelle il suggère, pour les problèmes que connaît le tribunal de première instance de Bruxelles, une solution structurelle consistant à réaliser une scission fonctionnelle du tribunal en un tribunal néerlandophone et un tribunal francophone de première instance, et une scission territoriale du parquet en deux entités, à savoir un parquet de Hal-Vilvorde et un parquet de Bruxelles (couvrant les 19 communes de la Région de Bruxelles-Capitale). En effet, les problèmes liés à la nature et à la prolifération de la criminalité sont différents à Bruxelles et à Hal-Vilvorde.

La nomination de substituts du procureur du Roi unilingues a déjà suscité des plaintes chez certains bourgmestres de l'arrondissement de Hal-Vilvorde,

omdat deze substituten hen enkel in het Frans te woord kunnen staan. Op deze wijze wordt de klok honderd jaar teruggezet.

De Vlaamse meerderheidspartijen zijn volgens spreker blijkbaar vergeten welke inspanningen de Vlaamse Gemeenschap de afgelopen jaren ten aanzien van de rechtbank van Brussel aan de dag heeft gelegd zodat het nu een rechtbank is met meer dan 2 000 Nederlandstalige advocaten op het tableau. Een dertig tal jaar geleden waren dat er slechts een honderd tal. Van de Nederlandse Gemeenschap is dus een hele dynamiek uitgegaan met een niet te veronachtzamen intellectuele inbreng.

Het beeld dat sommige Franstaligen ophangen als zouden de problemen van de rechtbank van eerste aanleg te Brussel louter en alleen een taalkwestie zijn, strookt niet met de werkelijkheid. De realiteit is veel ingewikkelder dan dat. Vandaar dat het impliciet wijzigen van de taalwetgeving geen oplossing biedt.

Bovendien moet eindelijk komaf worden gemaakt met de opvatting als zouden de Vlamingen (in Brussel) tegen Brussel zijn. Dat strookt niet met de realiteit. Zij willen wél dat, wanneer er ingevolge grote compromissen in wetten evenwichten zijn vastgelegd, deze niet systematisch op eenzijdige wijze worden gewijzigd. Dit is het fundamentele debat, aldus spreker.

De functionele splitsing van de Orde van advocaten toont volgens de heer Vandenberghe aan dat een functionele splitsing van de rechtbank te Brussel ook niet onzinnig is.

De heer Wille is van oordeel dat de discussie ten gronde over het wetsontwerp waartegen het Vlaams Parlement het belangenconflict heeft opgeworpen, niet in de commissie voor de Institutionele Aangelegenheden moet worden gevoerd, maar in de commissies voor de Justitie van Kamer en Senaat. Het onderwerp dat in de commissie voor de Institutionele Aangelegenheden voorligt, is het belangenconflict. Spreker wenst te weten of de heer Vandenberghe voor of tegen het instrument van het belangenconflict is.

De heer Vandenberghe antwoordt dat er in de commissie voor de Institutionele Aangelegenheden wel degelijk over de grond van de zaak moet worden gesproken en dat het belangenconflict daartoe de procedurele aanleiding is.

De heer Wille vraagt hem daarom te verduidelijken in welke mate de belangen van de Vlaamse Gemeenschap door het bedoelde wetsontwerp zijn geschaad. Voor hem persoonlijk is dat duidelijk.

De heer Vandenberghe wijst erop dat zijn tussenkomst juist illustreert waarom dit belangenconflict niet lichtzinnig aanhangig is gemaakt. Zowel Nederlandstaligen als Franstaligen alsook de magistraten zijn bekommerd om de goede werking van de recht-

parce que ces substituts ne savent s'adresser à eux qu'en français. On revient ainsi cent ans en arrière.

Les partis flamands de la majorité ont apparemment oublié les efforts que la Communauté flamande a consentis ces dernières années à l'égard du tribunal de Bruxelles, qui compte aujourd'hui plus de 2 000 avocats néerlandophones inscrits au tableau. Il y a une trentaine d'années, ils n'étaient qu'une centaine. La Communauté néerlandophone a donc été à la base de toute une dynamique et d'un apport intellectuel non négligeable.

L'image de la situation donnée par certains francophones, comme quoi les problèmes du tribunal de première instance de Bruxelles ne seraient dus qu'à une question linguistique, ne correspond pas à la réalité. Celle-ci est beaucoup plus compliquée. C'est la raison pour laquelle modifier implicitement la législation linguistique n'est pas une solution.

En outre, il faut réfuter une fois pour toutes l'idée selon laquelle les Flamands (de Bruxelles) seraient opposés à Bruxelles. Telle n'est pas la réalité. Ils ne veulent pas en revanche que quand, à la suite de grands compromis, des équilibres sont consacrés dans des lois, on modifie systématiquement ces équilibres de manière unilatérale. Tel est, selon l'intervenant, le débat fondamental.

La scission fonctionnelle de l'Ordre des avocats démontre, selon M. Vandenberghe, qu'une scission fonctionnelle du tribunal de Bruxelles n'a rien d'absurde.

M. Wille estime que la discussion de fond sur le projet de loi au sujet duquel le Parlement flamand a soulevé le conflit d'intérêts doit être menée non pas en commission des Affaires institutionnelles, mais au sein des commissions de la Justice de la Chambre et du Sénat. Ce dont la commission des Affaires institutionnelles est saisie, c'est le conflit d'intérêts. L'intervenant désire savoir si M. Vandenberghe est pour ou contre l'instrument du conflit d'intérêts.

M. Vandenberghe répond qu'il faut bel et bien parler du fond de l'affaire en commission des Affaires institutionnelles et que le conflit d'intérêts est la procédure qui conduit à le faire.

M. Wille lui demande dès lors de préciser dans quelle mesure le projet de loi en question lèse les intérêts de la Communauté flamande. Pour sa part, les choses sont claires.

M. Vandenberghe souligne que son intervention illustre précisément pourquoi ce conflit d'intérêts n'a pas été soulevé à la légère. Le bon fonctionnement du tribunal de première instance de Bruxelles est une préoccupation commune aux francophones et aux

bank van eerste aanleg te Brussel. Daartoe baten volgens hen enkel goede structurele oplossingen die respect hebben voor de belangen van de beide taalgemeenschappen. De door het wetsontwerp voorgestelde oplossing zal daartoe niet bijdragen.

Bovendien onderstreept spreker dat het in dezen niet alleen gaat om een taalkwestie maar ook om het vertegenwoordigingsbeginsel van een gemeenschap in de rechtbank van de hoofdstad.

De voorzitter, *de heer De Decker*, vraagt of de Nederlandstaligen te Brussel problemen hebben met de Nederlandstalige kamers van de rechtbanken te Brussel.

De heer Vandenberghe antwoordt ontkennend. Maar hij beklemtoont nogmaals dat hij meer en meer signalen ontvangt van burgemeesters uit de regio Halle-Vilvoorde dat substituten het Nederlands niet meer machtig zijn om naar behoren met hen en met de politiediensten van Halle-Vilvoorde te kunnen samenwerken. Dit probleem zal nog toenemen wanneer men eentalige toegevoegde rechters zal benoemen. Bovendien mag men de samenhang en de goede werking van de rechtbank niet uit het oog verliezen wanneer men te maken heeft met gemengde taaldossiers.

Om al deze redenen is de heer Vandenberghe ervan overtuigd dat de procedure van het belangenconflict in dezen terecht is ingeleid.

De heer Moens illustreert de ernst van de gerechtelijke achterstand in het rechtsgebied van het hof van beroep te Brussel als volgt. In een zaak die de Senaat in 1999 heeft ingeleid bij het hof van beroep te Brussel, is onlangs de pleitdatum vastgesteld op eind 2004. Hierover gecontacteerd door de Quaestuur van de Senaat heeft de voorzitter van het hof geantwoord dat het aan de wetgevende macht toekomt om een oplossing uit te werken voor deze achterstand.

De heren Caluwé en Vandenberghe verklaren dat het door de heer Moens gegeven voorbeeld met betrekking tot het hof van beroep te Brussel naast de kwestie is.

De heer Moens repliceert dat het slechts om een voorbeeld gaat. Ten gronde neemt hij het advies van de Raad van State over het voorliggende wetsontwerp als uitgangspunt: «*In casu kan de wetgever met gebruikmaking van artikel 86bis van het Gerechtelijk Wetboek het aantal toegevoegde rechters voor het rechtsgebied van het hof van beroep te Brussel verhogen, op voorwaarde dat de geplande maatregelen tijdelijk zijn in afwachting van structurele maatregelen die het mogelijk maken om de bestaande buitengewone situatie definitief te beëindigen.*»

Twee punten zijn hier volgens de spreker van belang.

néerlandophones, qu'ils soient simples justiciables ou magistrats. Selon eux, les seules bonnes solutions sont des solutions structurelles qui respectent les intérêts des deux communautés linguistiques. La solution proposée par le projet de loi n'y contribuera pas.

L'intervenant souligne par ailleurs qu'il ne s'agit pas uniquement en l'espèce d'une question linguistique, mais que le principe de la représentation d'une communauté au sein du tribunal de la capitale est également en cause.

Le président, *M. De Decker*, demande si les chambres néerlandophones des tribunaux bruxellois posent problème aux néerlandophones de Bruxelles.

M. Vandenberghe répond par la négative. Mais il répète qu'il reçoit de plus en plus de signaux des bourgmestres de la région de Hal-Vilvorde indiquant que les substituts ne maîtrisent plus assez bien le néerlandais pour pouvoir coopérer correctement avec eux et avec les services de police de Hal-Vilvorde. Le problème s'aggraverait encore si l'on nomme des juges de complément unilingues. De plus, il ne faut pas perdre de vue la cohérence et le bon fonctionnement du tribunal lorsque l'on a affaire à des dossiers bilingues.

Pour toutes ces raisons, *M. Vandenberghe* est convaincu que la procédure du conflit d'intérêts a été opportunément engagée en l'espèce.

M. Moens illustre la gravité de l'arriéré judiciaire dans le ressort de la cour d'appel de Bruxelles par l'exemple suivant. Dans une affaire dont le Sénat a saisi la cour d'appel de Bruxelles en 1999, la date des plaidoiries vient d'être fixée à fin 2004. Contacté à ce sujet par la questure du Sénat, le président de la cour a répondu qu'il appartenait au pouvoir législatif de concevoir une solution pour résorber cet arriéré.

MM. Caluwé et Vandenberghe déclarent que l'exemple de *M. Moens* concernant la cour d'appel de Bruxelles est hors de propos.

M. Moens réplique qu'il ne s'agit que d'un exemple. S'agissant du fond, il prend comme point de départ l'avis du Conseil d'État concernant le projet de loi à l'examen: «*En l'espèce, le législateur peut recourir à l'article 86bis du Code judiciaire en augmentant le nombre de juges de complément pour le ressort de la cour d'appel de Bruxelles, à la condition que les mesures envisagées soient de nature temporaire, en attendant que soient prises les mesures structurelles permettant de mettre définitivement fin à la situation particulière existante.*»

L'intervenant distingue en l'occurrence deux points importants.

1. Met betrekking tot de vraag of de toegevoegde rechters al dan niet onderworpen zijn aan de vereisten van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken, is het volgens hem duidelijk dat het antwoord negatief is. De voorzitter van het Vlaams Parlement heeft deze stelling trouwens verdedigd tijdens het overleg met de delegatie van de Kamer (stuk Kamer, nr. 1496/3, blz. 5, punt 2).

De Commissie betreffende de gerechtelijke achterstand te Brussel heeft in haar tussentijds rapport van 7 december 1999 de suggestie gedaan om een tijdelijk buitengewoon kader te creëren (*op. cit.*, II, Eerste aanbeveling, A, blz. 39). De vraag rijst of de rechters die in een dergelijk kader zouden worden benoemd, wel onderworpen zouden zijn aan de vereisten van de wet van 15 juni 1935.

2. Op welke wijze zal worden gegarandeerd dat de door de Raad van State vereiste tijdelijkheid van de voorgestelde maatregel ook effectief tijdelijk is?

De heer Barbeaux wenst te benadrukken dat de urgentie van het wetsontwerp waartegen het belangenconflict is opgeworpen, haar oorsprong vindt in de achterstand bij de rechtbank van eerste aanleg te Brussel. Deze achterstand neemt dusdanige vormen aan dat de rechtzoekenden de indruk hebben dat er geen recht meer wordt gesproken binnen een redelijke termijn. De publieke overheden moeten dan ook hun verantwoordelijkheid opnemen en administratieve maatregelen nemen om deze achterstand weg te werken.

Om dit urgent probleem te verhelpen, is het volgens spreker gerechtvaardigd dat de regering noodmaatregelen neemt. Deze noodmaatregel, namelijk het verhogen van het aantal toegevoegde rechters in Brussel, vindt men terug in het wetsontwerp waartegen het Vlaams Parlement het hangende belangenconflict heeft opgeworpen.

Maar er zijn ook structurele maatregelen nodig, aldus spreker. Deze structurele maatregelen stelt de regering voor in haar wetsontwerp tot vervanging van artikel 43*quinquies* en tot invoering van artikel 66 in de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken (stuk Kamer, nr. 50-1459/1). De Kamer van volksvertegenwoordigers zou dit wetsontwerp zo snel mogelijk moeten behandelen. Spreker is er echter geen voorstander van om de tijdelijke maatregelen slechts voor vier jaar te laten gelden. Zij moeten van kracht blijven zolang de structurele maatregelen geen uitwerking hebben. De heer Barbeaux vraagt zich bovendien af op welke wijze het wetsontwerp de belangen van de Vlaamse Gemeenschap zou kunnen schaden. Hij betwist niet dat het aan de gemeenschappen en de gewesten zelf toekomt te bepalen wat hun belangen zijn. Maar hij ziet niet in op welke wijze het wetsontwerp de belangen van de Vlaamse rechtzoekenden zou kunnen schaden, juist omdat het tot doel

1. S'agissant de la question de savoir si les juges de complément sont soumis ou non aux exigences de la loi du 15 juin 1935 concernant l'emploi des langues en matière judiciaire, il est clair à ses yeux que la réponse est négative. Le président du Parlement flamand a d'ailleurs défendu cette thèse lors de la concertation avec la délégation de la Chambre (doc. Chambre, n° 1496/3, p. 5, point 2).

Dans son rapport intermédiaire du 7 décembre 1999, la Commission de l'arriéré judiciaire à Bruxelles a suggéré de créer un cadre spécial temporaire (*op. cit.*, II, Première recommandation, A, p. 39). Reste à savoir si les juges nommés dans un tel cadre seraient soumis aux exigences de la loi du 15 juin 1935.

2. De quelle manière garantira-t-on que la mesure proposée revêt bel et bien un caractère temporaire, comme l'exige le Conseil d'État?

M. Barbeaux souhaite souligner que l'urgence du projet de loi contre lequel le conflit d'intérêts a été soulevé trouve son origine dans l'arriéré du tribunal de première instance de Bruxelles. Cet arriéré prend de telles proportions que les justiciables ont l'impression que la justice n'est plus rendue dans un délai raisonnable. Les autorités publiques doivent dès lors prendre leurs responsabilités et adopter des mesures administratives pour résorber cet arriéré.

Afin de remédier à ce problème pressant, l'intervenant estime justifié que le gouvernement prenne une mesure d'urgence. Cette mesure, à savoir l'augmentation du nombre de juges de complément à Bruxelles, est proposée dans le projet de loi contre lequel le Parlement flamand a soulevé le présent conflit d'intérêts.

Mais, selon l'intervenant, des mesures structurelles s'imposent aussi. Le gouvernement propose ces mesures structurelles dans son projet de loi remplaçant l'article 43*quinquies* et insérant l'article 66 dans la loi du 15 juin 1935 concernant l'emploi des langues en matière judiciaire (doc. Chambre, n° 50-1459/1). La Chambre des représentants devrait examiner ce projet de loi au plus vite. L'intervenant n'est toutefois pas partisan de limiter la durée d'application des mesures temporaires à quatre ans. Elles doivent rester en vigueur tant que les mesures structurelles n'entrent pas en vigueur. M. Barbeaux se demande en outre comment le projet de loi pourrait léser la Communauté flamande dans ses intérêts. Certes, il appartient aux communautés et aux régions elles-mêmes de déterminer quel est leur intérêt, mais il ne voit pas en quoi le projet de loi pourrait nuire aux intérêts des justiciables flamands, dès lors qu'il vise à résorber l'arriéré judiciaire. Le projet n'a d'autre objectif que

heeft de gerechtelijke achterstand weg te werken. Het wetsontwerp stelt immers de belangen van de rechtzoekenden voorop, of zij nu Nederlandstalig dan wel Franstalig zijn.

De politieke fractie waarvan spreker deel uitmaakt, steunt dan ook het wetsontwerp van de regering en dringt er bij haar op aan dat de tijdelijke maatregel van kracht zou blijven zolang de door de regering beloofde structurele maatregelen geen uitwerking hebben.

Mevrouw Taelman stelt zich vragen bij de afbakening van het onderwerp van het belangenconflict. Waarom heeft het Vlaams Parlement er zich toe beperkt een belangenconflict aanhangig te maken tegen het wetsontwerp betreffende de verhoging van het aantal toegevoegde rechters en er geen ingeleid tegen het wetsontwerp tot vervanging van artikel 43quinquies en tot invoeging van artikel 66 in de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken (stuk Kamer, nr. 50-1459/1)? Zij wenst dan ook te weten of het formeel mogelijk is dat tegen het ene wetsontwerp een belangenconflict wordt opgeworpen en tegen het andere niet, hoewel ze beide hetzelfde onderwerp en dezelfde grond hebben.

Voorts is het haar ook niet helemaal duidelijk in welke mate de belangen van de Vlaamse Gemeenschap geschonden zijn.

Zij wijst er bovendien op dat ook de Hoge Raad voor de Justitie reeds heeft bevestigd dat de toepassing van de vigerende wet op het gebruik der talen in gerechtszaken op het terrein problemen schept. Er wordt immers geen enkel functioneel onderscheid gemaakt naargelang van de beoogde doelstelling. Zo geeft hetzelfde examen toegang tot functies waarvan de ene een grondige kennis van de andere landstaal vergen en de andere een toereikende.

Net zoals de heer Moens, tenslotte, wenst spreker verduidelijking vanwege de minister van Justitie over het al dan niet tijdelijk karakter van de door het wetsontwerp voorgestelde maatregel, waartegen het belangenconflict is opgeworpen.

Mevrouw de T'Serclaes stelt vast dat het probleem dat de commissie vandaag bespreekt, reeds meermaals in de commissies voor de Justitie van Kamer en Senaat aan bod is gekomen en daar ook nog aan bod zal komen. Het betreft de gerechtelijke achterstand in het algemeen en specifiek die van de rechtbank van eerste aanleg te Brussel. Niemand betwist dat er zowel voor de Nederlandstaligen als voor de Franstaligen een bijzonder probleem bestaat in de rechtbank van eerste aanleg te Brussel in wier rechtsgebied de hoofdstad van België gelegen is en verscheidene — ook internationale — bedrijven hun hoofdzetel hebben.

Aangezien de gerechtelijke achterstand in Brussel groter is dan die in de andere rechtsgebieden, moeten daarvoor oplossingen worden gevonden. In eerste

les intérêts des justiciables, qu'ils soient francophones ou néerlandophones.

Le groupe de l'intervenant soutient dès lors le projet du gouvernement et insiste auprès de ce dernier pour que la mesure temporaire reste d'application aussi longtemps que les mesures structurelles promises par lui ne seront pas entrées en vigueur.

Mme Taelman s'interroge sur la délimitation de l'objet du conflit d'intérêts. Pourquoi le Parlement flamand l'a-t-il limité au seul projet de loi relatif à l'augmentation du nombre de juges de complément et n'y a-t-il pas inclus le projet de loi remplaçant l'article 43quinquies et insérant l'article 66 dans la loi du 15 juin 1935 concernant l'emploi des langues en matière judiciaire (doc. Chambre, n° 50-1459/1)? Elle aimerait donc savoir s'il est possible, d'un point de vue formel, de soulever un conflit d'intérêts contre l'un et de ne pas le faire contre l'autre, alors que les deux projets ont le même objet et le même fondement.

D'autre part, elle n'aperçoit pas très bien non plus en quoi les intérêts de la Communauté flamande seraient lésés.

Elle souligne en outre que le Conseil supérieur de la Justice a déjà confirmé aussi que l'application de la loi en vigueur sur l'emploi des langues en matière judiciaire posait problème sur le terrain, aucune distinction fonctionnelle n'étant faite par rapport à l'objectif poursuivi. Le même examen donne accès à des fonctions nécessitant tantôt une connaissance approfondie de l'autre langue nationale et tantôt une connaissance suffisante de celle-ci.

Enfin, comme M. Moens, l'intervenante souhaiterait obtenir des précisions de la part du ministre de la Justice sur le caractère temporaire ou non de la mesure proposée dans le projet de loi qui fait l'objet du conflit d'intérêts.

Mme de T'Serclaes constate que la question que la commission examine aujourd'hui a déjà été abordée à plusieurs reprises par les commissions de la Justice de la Chambre et du Sénat et qu'elle le sera encore. Elle concerne l'arriéré judiciaire en général et plus spécialement celui du tribunal de première instance de Bruxelles. Nul ne conteste que les francophones comme les néerlandophones sont confrontés à un problème particulier au tribunal de première instance de Bruxelles, dans le ressort duquel est située la capitale de la Belgique et où une série d'entreprises — notamment internationales — ont leur siège.

Comme l'arriéré judiciaire est plus important à Bruxelles que dans les autres ressorts, il faut trouver des solutions pour y remédier. Et tout d'abord par une

instantie bij hoogdringendheid. Daartoe strekt het wetsontwerp tot wijziging van artikel 86bis van het Gerechtelijk Wetboek en van de wet van 3 april 1953 betreffende de rechterlijke inrichting. Iedereen erkent evenwel dat de rechtbank van eerste aanleg te Brussel geconfronteerd wordt met structurele problemen waarvan een grondige analyse moet worden gemaakt. Daartegenover is het bijvoorbeeld bemoedigend om vast te stellen dat er, wat de aanstelling van tweetalige vrederechters betreft, geen problemen blijken te bestaan. Tevens moet worden nagedacht over hoe het ambt van magistraat aantrekkelijker kan worden gemaakt, niet alleen in het algemeen, maar ook in Brussel in het bijzonder.

Zij herinnert er bovendien aan dat de eerste wetsontwerpen met betrekking tot de toegevoegde rechters dateren van de vorige regeerperiode.

Zij voegt er nog aan toe dat zowel Franstalige als Nederlandstalige magistraten hebben betoogd tegen de hoge werkdruk waarmee het parket van Brussel wordt geconfronteerd. Spreekster besluit dat aan het wetsontwerp waartegen het belangenconflict is opgeworpen de bekommernis ten grondslag ligt de vrijwaring van de rechten van zowel de Nederlandstalige als de Franstalige rechtzoekenden. Zij ziet dan ook niet in op welke wijze de belangen van de Vlaamse Gemeenschap geschaad zouden zijn.

De heer Cheron sluit zich in grote mate aan bij het betoog van mevrouw de T'Serclaes. De feitelijke toestand bij de rechtbank te Brussel spreekt volgens het lid voor zich. Men kan ellenlange discussies houden over de juridische definitie van het begrip «gerechtelijke achterstand». Deze achterstand is echter niet alleen een bestaande lijst van hangende zaken, maar berokkent de rechtzoekenden ook schade. De rechtbank van eerste aanleg te Brussel heeft in een vonnis trouwens al gesteld dat «l'incapacité de l'État de rendre justice dans un délai raisonnable causait un préjudice au justiciable».

In 1998, *in tempore non suspecto*, heeft de regering gekozen voor een pragmatische benadering van de problemen bij de Brusselse rechtbank door, enerzijds, te stellen dat er een structurele oplossing moest komen door een wijziging van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken en door, anderzijds, een tijdelijke maatregel te nemen door het introduceren van het systeem van de toegevoegde rechters.

Tot op heden is een structurele oplossing uitgebleven. Noodmaatregelen zijn dan ook vereist. De bevoegdheid van de federale wetgever in deze aangelegenheid staat trouwens niet ter discussie. De heer Cheron sluit zich aan bij de oproep van de heer Barbeaux om het tijdelijk karakter van de voorgestelde maatregel niet uitdrukkelijk in de tekst van het wetsontwerp in te schrijven. De noodmaatregelen moeten van kracht blijven zolang er geen structurele

mesure d'urgence, comme le fait le projet de loi modifiant l'article 86bis du Code judiciaire et la loi du 3 avril 1953 d'organisation judiciaire. Tout le monde reconnaît cependant que le tribunal de première instance de Bruxelles est confronté à des problèmes structurels qui nécessitent une analyse approfondie. En revanche, il est encourageant de constater par exemple que la désignation de juges de paix bilingues, ne pose apparemment aucun problème. On doit aussi réfléchir à la manière de rendre la fonction de magistrat plus attrayante, non seulement en général, mais aussi en particulier à Bruxelles.

Elle rappelle en outre que les premiers projets de loi relatifs aux juges de complément remontent à la législature précédente.

Elle ajoute que les magistrats francophones comme les magistrats néerlandophones ont manifesté contre le volume de travail excessif auquel le parquet de Bruxelles doit faire face. En conclusion, l'intervenante souligne que l'objectif du projet de loi qui fait l'objet du conflit d'intérêts est de garantir les droits de tous les justiciables, qu'ils soient francophones ou néerlandophones. Elle ne voit donc pas en quoi les intérêts de la Communauté flamande pourraient être lésés.

M. Cheron partage en grande partie l'argumentation de Mme de T'Serclaes. La situation de fait au tribunal de Bruxelles parle d'elle-même. On peut discuter à l'infini du contenu juridique de la notion d'«arriéré judiciaire». Mais cet arriéré n'est pas qu'une liste, effective, d'affaires pendantes; c'est une réalité qui lèse aussi les justiciables. Le tribunal de première instance de Bruxelles a d'ailleurs indiqué déjà que «l'incapacité de l'État de rendre justice dans un délai raisonnable causait un préjudice au justiciable».

En 1998, *in tempore non suspecto*, le gouvernement a opté pour une approche pragmatique des problèmes que connaissent les tribunaux bruxellois, d'une part, en disant qu'il fallait apporter une solution structurelle en modifiant la loi du 15 juin 1935 sur l'emploi des langues en matière judiciaire et, d'autre part, en prenant une mesure temporaire par l'introduction du système des juges de complément.

Jusqu'à présent, aucune solution structurelle n'a été trouvée. Des mesures d'urgence sont donc nécessaires. La compétence du législateur fédéral dans cette matière n'est d'ailleurs pas en question. M. Cheron souscrit à l'appel de M. Barbeaux visant à ne pas inscrire dans le texte du projet de loi le caractère temporaire de la mesure proposée. Les mesures d'urgence doivent rester en vigueur tant qu'aucune solution structurelle n'a été apportée aux problèmes,

oplossing bestaat voor de problemen, bijvoorbeeld door een wijziging van de wet van 15 juni 1935.

Tot slot is spreker van oordeel dat de belangen van de Vlaamse Gemeenschap niet zijn geschaad omdat het wetsontwerp enkel gevolgen heeft voor individuele magistraten.

De heer Caluwé verbaast zich erover dat zijn Fransstalige collega's van oordeel zijn dat er geen belangenconflict zou zijn. Het gaat immers om de belangen van de Nederlandstalige rechtzoekenden die zouden kunnen worden geconfronteerd met een rechter die geen Nederlands begrijpt. Bovendien is het eigen aan de rechtbanken te Brussel dat er taalgemengde zaken bestaan, ook inzake familierecht, huurrecht en handelsrecht. Elke rechtzoekende heeft er evident belang bij dat de rechter waarvoor hij verschijnt hem of haar op zijn minst begrijpt en stukken in de andere landstaal kan begrijpen. Het gaat niet op dat men voor alles een beroep zou moeten doen op tolken of vertalers. Tenslotte gelooft spreker niet in zogenaamde tijdelijke wetten.

De heer Van Hauthem bestrijdt de stelling niet dat de gerechtelijke achterstand in Brussel dramatische proporties heeft aangenomen. Wat echter onaanvaardbaar is, is dat de regering de jarenlange miskenning van de taalvereisten van de wet van 15 juni 1935 niet aanpakt door een wijziging van deze wet, omdat dat een te gevoelig politiek thema is, maar haar toevlucht neemt tot een oplossing waarbij deze taalvereisten opzij worden geschoven.

Daarbij komt de vraag of de benoeming van een-talige toegevoegde magistraten wel zal bijdragen tot het wegwerken van de gerechtelijke achterstand, wanneer men vaststelt dat sommige magistraten in echtscheidingszaken de vertaling van een geboortakte vragen.

Ten derde kan het standpunt van sommige Franstalige senatoren dat het Vlaams Parlement ten onrechte een belangenconflict heeft opgeworpen, gemakkelijk worden weerlegd met de volgende retorische vraag: veronderstel dat de minister van Justitie zou voorstellen de taalpariteit in het Hof van Cassatie tijdelijk op te heffen om de achterstand van het Hof bij de behandeling van Nederlandstalige zaken weg te werken, wie zou dan een belangenconflict opwerpen?

Met betrekking tot de vraag of het Vlaams Parlement terecht een belangenconflict heeft opgeworpen, verklaart de heer Moens dat de taalwet de Nederlandse taal beschermt en dit zowel in het Nederlandse taalgebied als in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad. Het Vlaams Parlement is als emanatie van de Vlaamse Gemeenschap de hoeder van dit cultuuroord. Indien deze assemblee oordeelt dat de taalwet, *casu quo* de belangen van de Nederlandstaligen,

par exemple par une modification de la loi du 15 juin 1935.

Pour conclure, l'intervenant déclare qu'à son avis les intérêts de la Communauté flamande ne sont pas lésés, parce que le projet de loi n'a de conséquences que pour des magistrats individuels.

M. Caluwé s'étonne que ses collègues francophones considèrent qu'il n'y a pas de conflit d'intérêts. Les intérêts en question sont en effet les intérêts des justiciables néerlandophones qui pourraient être confrontés à un juge qui ne comprend pas le néerlandais. En outre, l'une des particularités des tribunaux bruxellois est qu'ils ont à connaître d'affaires en matière de droit de la famille, de droit de bail et de droit commercial qui sont mixtes sur le plan linguistique. Tout justiciable a un intérêt évident à ce que le juge devant lequel il comparaît le comprenne à tout le moins et comprenne des pièces rédigées dans l'autre langue nationale. Il est inadmissible que l'on doive continuellement faire appel à des interprètes ou à des traducteurs. Enfin, l'intervenant ne croit pas aux lois prétendument temporaires.

M. Van Hauthem ne conteste pas que l'arriéré judiciaire a atteint un niveau dramatique à Bruxelles. Ce qui est néanmoins inacceptable, c'est que le gouvernement ne réagisse pas contre la méconnaissance de longue date des conditions linguistiques définies dans la loi du 15 juin 1935 en modifiant celle-ci et qu'il veuille appliquer une solution qui passe outre à ces conditions linguistiques, simplement parce que le thème en question est trop sensible du point de vue politique.

À cela s'ajoute que l'on peut se demander si la nomination de magistrats de complément unilingues pourra contribuer à la résorption de l'arriéré judiciaire, quand on sait que certains magistrats demandent la traduction d'un acte de naissance dans des affaires de divorce.

Troisièmement, le point de vue de certains sénateurs francophones selon lequel le Parlement flamand a soulevé indûment un conflit d'intérêts peut facilement être réfuté par la question rhétorique suivante: si le ministre de la Justice proposait de supprimer provisoirement la parité linguistique à la Cour de cassation pour résorber l'arriéré de la cour dans l'examen d'affaires de langue néerlandaise, qui crierait alors au conflit d'intérêts?

En ce qui concerne la question de savoir si c'est à juste titre que le Parlement flamand a soulevé un conflit d'intérêts, M. Moens déclare que les lois linguistiques protègent la langue néerlandaise, et ce, tant dans la région de langue néerlandaise que dans la région bilingue de Bruxelles-Capitale. En tant qu'émanation de la Communauté flamande, le Parlement flamand est le gardien de ce patrimoine culturel. Si cette assemblée estime qu'il y a infraction aux lois

worden geschonden, dan komt het haar toe een belangenconflict dienaangaande op te werpen.

In voorliggend geval moet worden uitgemaakt of de door het Vlaams Parlement aangevoerde schending van de taalwet van 15 juni 1935 dermate ernstig is dat er geen uitweg voor kan worden gevonden. Spreker verklaart dat in dit geval het proportionaliteitsbeginsel in acht moet worden genomen. De door het wetsontwerp voorgestelde maatregel is voor zijn fractie slechts aanvaardbaar indien de waarborg wordt gegeven dat de gelding ervan in de tijd wordt beperkt.

De voorzitter, *de heer De Decker*, verklaart dat een van de problemen waartoe de taalwet van 15 juni 1935 aanleiding heeft gegeven, te maken heeft met de moeilijkheid om het begrip tweetaligheid precies te omschrijven.

Voorts brengt hij de volgende principes in herinnering.

1. Elke houder van een Franstalig of Nederlandstalig diploma van doctor of licentiaat in de rechten heeft het examen afgelegd over de kennis van respectievelijk de Nederlandse of de Franse rechtstaal. De eisen liggen weliswaar niet erg hoog, maar misschien zouden de problemen die zich nu voordoen, de aanleiding kunnen zijn om op dit vlak toch strengere eisen te stellen.

2. De wet van 15 juni 1935 heeft het principe ingevoerd dat de magistraat van de zetel slechts recht mag spreken in de taal van zijn diploma.

3. De problemen welke de taalkennisvereisten meebrengen om de personeelsformatie van de rechtbank van eerste aanleg te Brussel en die van het parket bij deze rechtbank te bezetten, treffen zowel Franstalige als Nederlandstalige kandidaat-magistraten. Ook de Nederlandstalige magistraten van het parket beklagen zich erover dat de verplichting om tweetalige magistraten te benoemen tot gevolg heeft dat de personeelsformatie niet volzet geraakt, hetgeen een achterstand in de behandeling van de dossiers tot gevolg heeft. Men zou dit probleem op een meer structurele wijze kunnen aanpakken, maar dat vergt tijd.

Daarom is de voorzitter het ermee eens dat de inhoud van de taalexamens nader wordt bekeken.

b) Antwoorden van de minister van Justitie

De kernvraag waarover de commissie voor de Institutionele Aangelegenheden en de plenaire vergadering van de Senaat zich dienen te buigen, is of de in het wetsontwerp vervatte mogelijkheid om voor het rechtsgebied van het hof van beroep te Brussel ver-

linguïstiques et en l'espèce que les néerlandophones sont lésés dans leurs intérêts, il lui appartient de soulever un conflit d'intérêts.

Dans le cas présent, il convient de déterminer si la violation de la loi du 15 juin 1935 sur l'emploi des langues qui est invoquée par le Parlement flamand est tellement grave que l'on ne pourrait pas trouver une issue au problème. L'intervenant déclare que, en l'espèce il faut prendre en considération le principe de la proportionnalité. En d'autres termes, la mesure prévue dans le projet de loi n'est acceptable pour son groupe que si l'on donne la garantie qu'elle n'aura qu'une durée de validité limitée.

Le président, *M. De Decker*, déclare que l'un des problèmes engendrés par la loi du 15 juin 1935 sur l'emploi des langues tient à la difficulté de définir précisément la notion de bilinguisme.

Il rappelle par ailleurs les principes suivants.

1. Tout titulaire d'un diplôme en langue française ou en langue néerlandaise de docteur ou de licencié en droit a passé l'examen de connaissance respectivement de la langue juridique néerlandaise ou de la langue juridique française. Les exigences posées ne sont pas très grandes, mais il y aurait peut-être lieu, au vu des problèmes qui se posent actuellement, de prévoir des conditions plus strictes.

2. La loi du 15 juin 1935 a introduit le principe selon lequel le magistrat du siège ne peut dire le droit que dans la langue de son diplôme.

3. Les problèmes qu'engendrent les exigences en matière de connaissances linguistiques auxquelles doivent satisfaire les candidats à un engagement dans le cadre organique du tribunal de première instance de Bruxelles et du parquet près ce même tribunal touchent aussi bien les candidats magistrats francophones que les candidats magistrats néerlandophones. Les magistrats néerlandophones du parquet se plaignent, eux aussi, du fait qu'en raison de l'obligation de nommer des magistrats bilingues, le cadre organique n'est pas au complet, ce qui entraîne un retard dans l'examen des dossiers. On pourrait s'attaquer à ce problème d'une manière plus structurelle, mais cela demande du temps.

C'est pourquoi le président est d'accord pour que l'on examine de manière plus approfondie le contenu des examens linguistiques.

b) Réponses du ministre de la Justice

La question principale que doivent étudier la commission des Affaires institutionnelles et la séance plénière du Sénat est celle de savoir si la possibilité, contenue dans le projet, de nommer proportionnellement davantage de juges de complément pour le

houdingsgewijs meer toegevoegde rechters te benoemen met het oog op de wegwerking van de gerechtelijke achterstand in de rechtbank van eerste aanleg te Brussel, de belangen van de Vlaamse Gemeenschap ernstig kan schaden. De taalkennisvereisten, opgelegd door de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken, zijn immers niet op de toegevoegde rechters toepasselijk. Aangezien de toegevoegde rechters of toegevoegde parketmagistraten benoemd worden voor het rechtsgebied van een hof van beroep, kunnen zij niet als lid van een rechtbank of van het parket bij die rechtbank worden beschouwd dat wel aan de door deze wet gestelde voorwaarden dient te voldoen.

De commissie zou in haar standpuntbepaling alleszins de volgende overwegingen moeten betrekken:

1. Bij de parlementaire voorbereiding van de wet van 10 februari 1998 tot aanvulling van het Gerechtelijk Wetboek wat de benoeming van toegevoegde rechters betreft, heeft de toenmalige minister van Justitie verklaard dat «het dankzij het voorliggende ontwerp mogelijk moet zijn eentaligen te benoemen en te delegeren naar rechtbanken waar deze benoeming niet altijd mogelijk is via de bestaande kaders, wegens de verplichting van tweetaligheid ten belope van twee derden van het volledig kader» (stuk Senaat, nr. 1-705/4, blz. 21-22, zoals geciteerd door de huidige minister van Justitie in de Kamercommissie voor de Justitie — stuk Kamer, nr. 50-1496/2, blz. 11).

Het is dus duidelijk dat er een beroep wordt gedaan op de figuur van de toegevoegde rechter om de taalwet van 15 juni 1935 niet te hoeven toepassen.

2. Aandachtige lezing van het wetsontwerp en van de verklaringen die de minister daaromtrent heeft afgelegd, toont aan dat de in het voorgestelde artikel 86*bis*, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek vervatte mogelijkheid nooit zal worden aangewend om uitsluitend eentalig Franstalige toegevoegde rechters te benoemen. Aangezien zowel de rechtbank van eerste aanleg te Brussel als het parket bij die rechtbank worden geconfronteerd met een tekort aan zowel Nederlandstalige als Franstalige magistraten, zullen er dus ook eentalig Nederlandstalige toegevoegde rechters moeten worden benoemd. Het feit dat van de 16 wettelijk tweetalige parketmagistraten te Brussel er 10 Franstalig en 6 Nederlandstalig zijn, vormt het bewijs dat het probleem zich derhalve in de twee taalgroepen voordoet. De minister bevestigt zijn engagement dat van de door het wetsontwerp geboden mogelijkheid geen gebruik zal worden gemaakt om uitsluitend eentalig Franstalige toegevoegde magistraten te benoemen. Het bewijs dat dat ook in het verleden niet is gebeurd, wordt geleverd door de taalaanhorigheid van de 17 toegevoegde substituut-procureurs des Konings die op dit ogenblik reeds aangewezen zijn om hun ambt tijdelijk uit te oefenen op

ressort de la cour d'appel de Bruxelles, en vue de résorber l'arriéré judiciaire au tribunal de première instance de Bruxelles, risque de léser gravement les intérêts de la Communauté flamande. En effet, les conditions de connaissance des langues, imposées par la loi du 15 juin 1935 concernant l'emploi des langues en matière judiciaire, ne sont pas applicables aux juges de complément. Étant donné que les juges de complément ou les magistrats du parquet de complément sont nommés pour le ressort d'une cour d'appel, on ne peut pas les considérer comme des membres d'un tribunal ou du parquet près ce tribunal, lesquels, pour leur part, doivent bel et bien satisfaire aux conditions posées par la loi.

La commission devrait en tout cas, pour prendre position, tenir compte des considérations suivantes:

1. Au cours des travaux parlementaires relatifs à la loi du 10 février 1998 complétant le Code judiciaire en ce qui concerne la nomination de juges de complément, le ministre de la Justice de l'époque a déclaré: «Il doit être possible de pouvoir nommer des unilingues et de les déléguer à des tribunaux où cette nomination n'est pas toujours possible par le biais des cadres existants à cause de l'obligation de bilinguisme jusqu'à concurrence des deux tiers de l'ensemble du cadre» (doc. Sénat, n° 1-705/4, pp. 21-22, cité par l'actuel ministre de la Justice en commission de la Justice de la Chambre — doc. Chambre, n° 50-1496/2, p. 11).

Il est donc clair que l'on recourt à la figure du juge de complément pour ne pas devoir appliquer la législation linguistique du 15 juin 1935.

2. Une lecture attentive du projet de loi et des déclarations que le ministre a faites à ce propos montrent qu'on n'aura jamais recours à la possibilité contenue à l'article 86*bis*, alinéa 2, du Code judiciaire pour nommer exclusivement des juges de complément unilingues francophones. Étant donné que le tribunal de première instance de Bruxelles comme le parquet près ce tribunal connaissent un déficit et de magistrats néerlandophones et de magistrats francophones, il faudra nommer également des juges de complément unilingues néerlandophones. Le fait que parmi les 16 magistrats du parquet légalement bilingues à Bruxelles, il y ait 10 francophones et 6 néerlandophones prouve que le problème se pose dans les deux groupes linguistiques. Le ministre confirme sa promesse de ne pas avoir recours à la possibilité offerte par le projet de loi pour nommer exclusivement des magistrats de complément unilingues francophones. L'appartenance linguistique des 17 substitués du procureur du Roi de complément qui ont déjà été désignés pour exercer leur fonction de manière temporaire au parquet du tribunal de première instance de Bruxelles, à savoir 11 francophones unilingues et 6 néerlandophones

het parket bij de rechtbank van eerste aanleg te Brussel: 11 eentalig Franstaligen en 6 eentalig Nederlandstaligen.

3. Het probleem van de gerechtelijke achterstand bij de rechtbank van eerste aanleg te Brussel is, zoals meermaals terecht is beklemtoond, uitermate complex. Niet alleen de benoemingsvoorwaarden inzake taalkennis zijn daarvan de oorzaak, er zijn ook andere factoren in het geding.

De wet van 15 juni 1935 bevat in ieder geval de garantie dat zelfs de wettelijk tweetalig magistraten, behoudens in de door de wet gestelde gevallen, slechts recht mogen spreken in de taal van hun diploma.

4. De reden waarom de minister van Justitie op 9 november 2001 in de Kamer identiek hetzelfde wetsontwerp heeft ingediend als datgene wat hij op 27 juli 2000 had ingediend, maar dat hij achteraf ingevolge een door het Vlaams Parlement op 25 oktober 2000 opgeworpen belangenconflict op 23 november 2000 heeft ingetrokken⁽¹⁾ heeft te maken met het feit dat parallel met het eerste ontwerp een wijziging van de wet van 15 juni 1935 werd overwogen teneinde sneller een meer structurele oplossing voor het probleem aan te reiken. Men heeft er zich echter rekenschap van gegeven dat een loutere wijziging van de examencommissies daar niet toe zou bijdragen. Het behoud van deze commissies in hun huidige samenstelling en met hun huidige werking lijkt ook niet de meest geschikte oplossing te zijn. Zij vragen de kandidaten weliswaar niet langer de onderdelen van een zeilboot of een harnas in de andere landstaal op te sommen, maar sommige leden van de Franstalige examencommissie blijken nog steeds de neiging te hebben de kandidaten aan de tand te voelen over grammaticale bijzonderheden, waarvan Franstaligen zelf toegeven dat ze die niet altijd tot in de puntjes beheersen.

Aangezien de regering een meer structurele oplossing voorstaat, heeft ze op 19 oktober 2001 in de Kamer van volksvertegenwoordigers een wetsontwerp ingediend tot vervanging van artikel 43^{quinquies} en tot invoeging van artikel 66 in de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken (stuk Kamer, nr. 1459/1). Dit ontwerp voert het begrip functionele taalkennis in en voorziet in twee soorten examens om deze kennis te toetsen.

De aandachtige lezer heeft inmiddels al opgemerkt dat dit ontwerp 21 dagen eerder is ingediend dan het ontwerp waartegen het Vlaams Parlement het voorliggende belangenconflict heeft opgeworpen. Dit laatste ontwerp is, zoals vermeld, een exacte kopie van het ontwerp dat op 27 juli 2000 is ingediend en op 23 november 2000 is ingetrokken. Dat vormt het

unilingues, prouve qu'on n'y a pas non plus eu recours par le passé.

3. Le problème de l'arriéré judiciaire au tribunal de première instance de Bruxelles est extrêmement complexe, comme on l'a déjà souligné plusieurs fois et à juste titre. À la source du problème, on trouve non seulement les conditions de nomination en matière de connaissances linguistiques, mais également d'autres facteurs.

La loi du 15 juin 1935 garantit en tout cas que même les magistrats légalement bilingues ne peuvent dire le droit que dans la langue de leur diplôme, sauf dans les cas prévus par la loi.

4. La raison pour laquelle le ministre de la Justice a déposé, le 9 novembre 2001, à la Chambre, un projet de loi totalement identique à celui qu'il avait déposé le 27 juillet 2000, mais qu'il avait ensuite retiré, le 23 novembre 2000, à la suite d'un conflit d'intérêts soulevé par le Parlement flamand le 25 novembre 2000⁽¹⁾, est qu'il envisageait, parallèlement au premier projet, de modifier la loi du 15 juin 1935 pour résoudre le problème plus rapidement et de manière plus structurelle. On s'est toutefois rendu compte que simplement modifier la composition des jurys d'examen ne contribuerait pas à résoudre le problème. Ne pas toucher à la composition actuelle de ces jurys ni à leur fonctionnement ne semble pas non plus être la solution la plus indiquée. Certes, ils ne demandent plus aux candidats d'énumérer dans l'autre langue nationale les éléments d'un voilier ou les pièces d'un harnais, mais certains membres du jury francophone ont encore manifestement tendance à interroger les candidats sur les détails grammaticaux, dont les francophones eux-mêmes avouent qu'ils ne les maîtrisent pas toujours parfaitement.

Comme le gouvernement prône une solution plus structurelle, il a déposé le 19 octobre 2001, à la Chambre des représentants, un projet de loi remplaçant l'article 43^{quinquies} et insérant l'article 66 dans la loi du 15 juin 1935 concernant l'emploi des langues en matière judiciaire (doc. Chambre, n° 1459/1). Ce projet de loi introduit la notion de connaissance fonctionnelle de la langue et prévoit deux types d'examen, permettant de vérifier cette connaissance.

Le lecteur attentif aura déjà remarqué que ce projet a été déposé 21 jours avant le projet contre lequel le Parlement flamand a soulevé le conflit d'intérêts à l'examen. Ce dernier projet est, comme on l'a dit, une copie exacte de celui qui avait été déposé le 27 juillet 2000 et retiré le 23 novembre 2000. Cela prouve que, comme le dit l'exposé des motifs de ce dernier projet,

(1) Stuk Kamer, nr. 836/1, alsook in verband met het hiertegen door het Vlaams Parlement opgeworpen belangenconflict, stukken Vlaams Parlement, 2000-2001, nrs. 415/1-2.

(1) Doc. Chambre, n° 836/1, et, en ce qui concerne le conflit d'intérêts soulevé contre ce projet par le Parlement flamand, doc. Vlaams Parlement, n°s 415/1-2.

bewijs dat, zoals in de memorie van toelichting bij dit laatste ontwerp wordt bepaald, «alleen een wijziging van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken tot een structurele oplossing zou kunnen leiden» (stuk Kamer, nr. 1496/1, blz. 4).

5. De problemen waarmee de rechtbank van eerste aanleg te Brussel en het parket bij deze rechtbank te kampen hebben, kunnen op verschillende wijze worden aangepakt. Zo stelt de heer Vandenberghe c.s. de functionele splitsing van het gerechtelijk arrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde voor. Er zou met andere woorden een Nederlandstalige en een Franstalige rechtbank van eerste aanleg worden opgericht, terwijl het parket bij de rechtbank van eerste aanleg in het gerechtelijk arrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde territoriaal zou worden gesplitst (stuk Senaat, nr. 2-761/1). De regering wenst dit spoor echter in geen geval te volgen.

De twee in de Kamer ingediende wetsontwerpen nrs. 1459 en 1496 moeten dan ook in het kader van die filosofie worden beschouwd.

6. In zijn advies heeft de Raad van State verklaard dat «de wetgever met gebruikmaking van artikel 86bis van het Gerechtelijk Wetboek in casu het aantal toegevoegde rechters voor het rechtsgebied van het hof van beroep te Brussel kan verhogen, op voorwaarde dat de geplande maatregelen tijdelijk zijn in afwachting van structurele maatregelen die het mogelijk maken om de bestaande buitengewone situatie definitief te beëindigen» (stuk Kamer, nr. 1496/1, blz. 7).

Het wetsontwerp bevat op zich evenwel geen enkele bepaling omtrent het tijdelijk karakter van de voorgestelde maatregel.

De vraag rijst of de Senaat binnen het bestek van zijn adviesopdracht zou handelen wanneer hij het door het Vlaams Parlement bestreden wetsontwerp ten gronde zou gaan bespreken. Deze taak komt immers de bevoegde commissies voor de Justitie van Kamer en Senaat toe. Krachtens artikel 32, § 1^{quater}, van de gewone wet van 9 augustus 1980 tot hervorming der instellingen dient de plenaire vergadering van de Senaat, op voorstel van de commissie voor de Institutionele Aangelegenheden, een advies uit te brengen over de vraag of de belangen van de Vlaamse Gemeenschap al dan niet geschaad zijn en op welke wijze het door het Vlaams Parlement opgeworpen belangenconflict kan worden opgelost. Op grond van de suggesties die de Senaat in zijn advies formuleert en de beslissing van het Overlegcomité, kan het wetsontwerp eventueel worden gewijzigd.

Bij de bespreking van de motie betreffende het belangenconflict in de Kamercommissie voor de Justitie heeft de regering een nota ingediend waarin, *in fine*, wordt gesteld dat «de regering zich evenwel kan vinden in een verduidelijking van het voorgestelde wetsontwerp door de tijdelijkheid van de voor-

«seule une modification de la loi du 15 juin 1935 relative à l'emploi des langues en matière judiciaire constituerait une solution structurelle» (doc. Chambre, n° 1496/1, p. 4).

5. Les problèmes auxquels le tribunal de première instance de Bruxelles et le parquet près ce tribunal sont confrontés peuvent être abordés de diverses manières. Ainsi, M. Vandenberghe et consorts proposent la scission fonctionnelle de l'arrondissement judiciaire de Bruxelles-Hal-Vilvorde. En d'autres termes, on créerait un tribunal de première instance néerlandophone et un autre francophone, tandis que le parquet près le tribunal de première instance de l'arrondissement de Bruxelles-Hal-Vilvorde serait scindé territorialement (doc. Sénat, n° 2-761/1). Le gouvernement ne souhaite toutefois suivre cette piste en aucun cas.

Il faut donc considérer dans le cadre de cette philosophie les deux projets de loi n°s 1459 et 1496 déposés à la Chambre.

6. Dans son avis, le Conseil d'État a indiqué que le législateur «peut recourir à l'article 86bis du Code judiciaire en augmentant le nombre de juges de complément, à la condition que les mesures envisagées soient de nature temporaire, en attendant que soient prises les mesures structurelles permettant de mettre définitivement fin à la situation particulière» (doc. Chambre, n° 1496/1, p. 7).

Le projet de loi lui-même ne comporte toutefois aucune disposition relative au caractère temporaire de la mesure proposée.

On peut se demander si le Sénat agirait dans le cadre de sa mission de consultation s'il se mettait à discuter quant au fond le projet de loi contesté par le Parlement flamand. Cette tâche incombe en effet aux commissions compétentes de la Justice de la Chambre et du Sénat. En application de l'article 32, § 1^{er quater}, de la loi ordinaire du 9 août 1980 de réformes institutionnelles, l'assemblée plénière du Sénat doit, sur la proposition de la commission des Affaires institutionnelles, émettre un avis sur la question de savoir si la Communauté flamande a ou non été lésée dans ses intérêts et sur la façon dont le conflit d'intérêts soulevé par le Parlement flamand peut être résolu. Le projet de loi peut éventuellement être modifié en fonction des suggestions que le Sénat formule dans son avis et de la décision du Comité de concertation.

Au cours de la discussion de la motion relative au conflit d'intérêts en commission de la Justice de la Chambre, le gouvernement a déposé une note dans laquelle il dit, *in fine*, que «le gouvernement peut (...) se rallier à une explication du projet de loi proposé, par l'inscription dans le dispositif du caractère tempo-

gestelde maatregel uitdrukkelijk in het dispositief in te schrijven» (stuk Kamer, nr. 1496/2, blz. 20). Met deze nota wou de minister van Justitie een constructieve bijdrage leveren aan de bespreking van het belangenconflict. Hij heeft namens de regering evenwel nog geen amendement in die zin ingediend. Misschien is dat een spoor dat nader verkend moet worden.

Het is in ieder geval de vaste overtuiging van de minister dat er verschillende wegen kunnen worden bewandeld om het voorliggende conflict tot ieders tevredenheid te beëindigen.

7. Het argument van sommigen als zou de Commissie betreffende de gerechtelijke achterstand in Brussel zich in haar tussentijds rapport van 7 december 1999 hebben verzet tegen de figuur van de toegevoegde rechter om de gerechtelijke achterstand weg te werken, kan niet worden aanvaard. De Commissie heeft uitsluitend verklaard dat «de functie van toegevoegd rechter, die een andere finaliteit heeft (meer mobiliteit en meer verspreide inzetbaarheid van een deel van het korps) beter niet wordt gebruikt om (verdoken) deze crisismaatregel te realiseren» (*op. cit.*, punt III.15, blz. 24). Dat is niet meer dan een suggestie. De door de commissie voorgestelde oplossing, namelijk de creatie, bij wijze van tijdelijke crisismaatregel, van een tijdelijk buitengewoon kader, naast het wettelijk kader, schenkt in ieder geval nog minder voldoening omdat ze volledig buiten de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken staat (*op. cit.*, punten III.10 en volgende, blz. 22, en II, Eerste aanbeveling, A, blz. 39). Aangezien de door de Commissie betreffende de gerechtelijke achterstand voorgestelde oplossing in de ogen van de regering een manifeste schending inhield van de voormelde wet, heeft deze laatste geopteerd voor de in het wetsontwerp vervatte formule houdende de mogelijkheid om het aantal toegevoegde magistraten voor het rechtsgebied van het hof van beroep te Brussel te verhogen.

c) Voorstel van gemotiveerd advies

Op grond van het voorgaande legt de voorzitter, de heer De Decker, de commissie het volgende voorstel van gemotiveerd advies ter bespreking voor:

«De Senaat,

Gelet op de motie van het Vlaams Parlement, aangenomen op 12 december 2001 met 107 stemmen tegen 1 stem (stuk Vlaams Parlement, 2001-2002, nr. 951/2 en Handelingen, Vlaams Parlement, 12 december 2001, nr. 14), houdende inleiding van een belangenconflict bij de Kamer van volksvertegenwoordigers omdat het oordeelt ernstig te kunnen worden benadeeld door het wetsontwerp tot wijziging van artikel 86bis van het Gerechtelijk Wetboek en van de wet van 3 april 1953 betreffende de rechterlijke inrichting (stuk Kamer, nr. 50-1496/1);

raire des mesures proposées» (doc. Chambre, n° 1496/1, p. 20). Au moyen de cette note, le ministre voulait apporter une contribution constructive à la discussion du conflit d'intérêts. Il n'a toutefois encore déposé aucun amendement au nom du gouvernement dans le sens indiqué. Peut-être convient-il d'explorer plus à fond cette piste.

Le ministre est en tout cas fermement convaincu que l'on peut mettre de diverses manières, à la satisfaction de tous, un terme au conflit en question.

7. L'argument avancé par d'aucuns, selon lequel la Commission concernant l'arriéré judiciaire se serait opposée, dans son rapport intermédiaire du 7 décembre 1999, à la formule du juge de complément à laquelle on voudrait recourir pour résorber l'arriéré judiciaire, est inacceptable. La commission a simplement déclaré qu'il «vaut mieux ne pas recourir à la fonction de juge de complément, qui a une autre finalité (mobilité accrue et disponibilité plus large d'une partie du corps), pour mettre en œuvre, de façon détournée, cette mesure de crise» (*op. cit.*, point III.15, p. 23). IL n'y a là rien d'autre qu'une suggestion. La solution proposée par la commission, à savoir la création, en guise de mesure de crise temporaire et en marge du cadre légal, d'un cadre extraordinaire temporaire, donnerait en tout cas encore moins satisfaction, parce qu'elle s'inscrirait tout à fait en marge de la loi du 15 juin 1935 sur l'emploi des langues en matière judiciaire (*op. cit.*, points III.10 et suivants, p. 22, et II, Première recommandation, A, p. 40). Comme la solution proposée par la Commission concernant l'arriéré judiciaire emportait une violation manifeste de la loi susvisée, selon le gouvernement, il a opté pour la formule retenue dans le cadre du projet de loi, qui prévoit la possibilité d'augmenter le nombre de magistrats de complément pour le ressort de la cour d'appel de Bruxelles.

c) Proposition d'avis motivé

En égard à ce qui précède, le président, M. De Decker, soumet pour discussion à la commission la proposition d'avis motivé suivante:

«Le Sénat,

Vu la motion introduisant une procédure de conflit d'intérêts à la Chambre des représentants qu'a adoptée le Parlement flamand le 12 décembre 2001 par 107 voix contre 1 (doc. Vlaams Parlement, 2001-2002, n° 951/2 et Handelingen, Vlaams Parlement, 12 décembre 2001, n° 14), parce qu'il estime pouvoir être gravement lésé par le projet de loi modifiant l'article 86bis du Code judiciaire et la loi du 3 avril 1953 d'organisation judiciaire (doc. Chambre, n° 50-1496/1);

Gelet op het feit dat het Vlaams Parlement reeds op 25 oktober 2000 een motie heeft aangenomen tegen een gelijkkluidend wetsontwerp tot wijziging van artikel 86bis van het Gerechtelijk Wetboek en van de wet van 3 april 1953 betreffende de rechterlijke inrichting, dat op 27 juli 2000 in de Kamer van volksvertegenwoordigers werd ingediend en door de regering op 23 november 2000 werd ingetrokken (stuk Kamer, nr. 50-836/1);

Gelet op het feit dat het door artikel 32, § 1bis, eerste lid, van de gewone wet van 9 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, voorgeschreven overleg tussen het Vlaams Parlement en de Kamer van volksvertegenwoordigers op 7 februari 2002 niet tot een oplossing van het geschil heeft geleid binnen de door artikel 32, § 1ter, eerste lid, van dezelfde wet voorgeschreven termijn van zestig dagen (stuk Kamer, nr. 50-1496/3), hetgeen de voorzitter van de Kamer van volksvertegenwoordigers op 28 februari 2002 aan de voorzitter van de Senaat heeft meegedeeld;

Gelet op de overgangsbepaling van artikel 143 van de Grondwet en op artikel 32, § 1quater, van de gewone wet van 9 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, overeenkomstig welke de Senaat een gemotiveerd advies dient uit te brengen aan het Overlegcomité;

Gelet op artikel 80 van het Reglement van de Senaat;

Gelet op het verslag van de bespreking van het belangenconflict in de Senaatscommissie voor de Institutionele Aangelegenheden (stuk Senaat, nr. 2-1068/1);

— *Overwegende dat de gerechtelijke achterstand in het rechtsgebied van het hof van beroep te Brussel op dit ogenblik van die aard is dat het recht op een proces binnen een redelijke termijn van zowel de Nederlandstalige als de Franstalige rechtzoekenden niet is gewaarborgd;*

— *Overwegende dat de Commissie die belast werd met het onderzoek naar de gerechtelijke achterstand te Brussel, in haar tussentijds rapport van 7 december 1999 beklemtoonde dat de belangrijkste oorzaak van de gerechtelijke achterstand in de rechtbank van eerste aanleg te Brussel en bij het parket van deze rechtbank bestaat uit de onvolledig bezette personeelsformatie en dat de belangrijkste reden hiervoor de taalproblematiek is en de onmogelijkheid om voor de openstaande plaatsen voldoende kandidaten te vinden die voldoen aan de vereisten, opgelegd door de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken;*

— *Overwegende dat het wetsontwerp tot wijziging van artikel 86bis van het Gerechtelijk Wetboek en van de wet van 3 april 1953 betreffende de rechter-*

Étant donné que le Parlement flamand a déjà adopté, le 25 octobre 2000, une motion contre un projet de loi analogue modifiant l'article 86bis du Code judiciaire, et la loi du 3 avril 1953 d'organisation judiciaire, que le gouvernement a déposé le 27 juillet 2000 à la Chambre des représentants et qu'il a retiré le 23 novembre 2000 (doc. Chambre, n° 50-836/1);

Étant donné que la concertation du 7 février 2002 entre le Parlement flamand et la Chambre des représentants, prévue par l'article 32, § 1^{er}bis, alinéa premier, de la loi ordinaire du 9 août 1980 de réformes institutionnelles, n'a pas abouti à une solution du conflit dans le délai de soixante jours prévu par l'article 32, § 1^{er}ter, alinéa premier, de la même loi (doc. Chambre, n° 50-1496/3), ce dont le président de la Chambre des représentants a informé le président du Sénat le 28 février 2002;

Vu la disposition transitoire de l'article 143 de la Constitution et l'article 32, § 1^{er}quater, de la loi ordinaire du 9 août 1980 de réformes institutionnelles, aux termes desquels le Sénat doit rendre un avis motivé au Comité de concertation;

Vu l'article 80 du Règlement du Sénat;

Vu le rapport de la discussion du conflit d'intérêts en commission des Affaires institutionnelles du Sénat (doc. Sénat, n° 2-1068/1);

— *Considérant que l'arriéré judiciaire dans le ressort de la cour d'appel de Bruxelles est présentement tel que le droit à un procès dans un délai raisonnable n'est garanti ni pour les justiciables francophones ni pour les justiciables néerlandophones;*

— *Considérant que, dans son rapport intermédiaire du 7 décembre 1999, la Commission concernant l'arriéré judiciaire à Bruxelles a souligné que l'arriéré judiciaire au tribunal de première instance de Bruxelles et au parquet de ce tribunal résulte essentiellement du fait que le cadre est incomplet et que la cause principale en est la problématique linguistique et l'impossibilité de trouver, pour pourvoir aux postes vacants, suffisamment de candidats qui remplissent les conditions imposées par la loi du 15 juin 1935 concernant l'emploi des langues en matière judiciaire;*

— *Considérant que le projet de loi modifiant l'article 86bis du Code judiciaire et la loi du 3 avril 1953 d'organisation judiciaire tend à remédier rapide-*

lijke inrichting beoogt een snel antwoord te bieden op een onaanvaardbare toestand door het aantal toegevoegde magistraten (zowel Nederlandstalige als Franstalige) te verhogen voor het rechtsgebied van het hof van beroep te Brussel waardoor het recht op een snelle rechtsbedeling van de Nederlandstalige en de Franstalige rechtzoekenden beter zal worden gewaarborgd;

— *Overwegende dat de Raad van State, afdeling wetgeving, in zijn advies uitdrukkelijk heeft gesteld dat met gebruikmaking van artikel 86bis van het Gerechtelijk Wetboek het aantal toegevoegde rechters kan worden verhoogd, op voorwaarde dat de geplande maatregelen tijdelijk zijn in afwachting van structurele maatregelen die het mogelijk maken om de bestaande buitengewone situatie definitief te beëindigen;*

— *Overwegende dat het niet in de bedoeling van de regering ligt om de toegevoegde rechters te gebruiken om de vereisten van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken te omzeilen en dat ze structurele maatregelen heeft voorgesteld in het wetsontwerp dat zij op 19 oktober 2001 in de Kamer van volksvertegenwoordigers heeft ingediend en dat strekt tot vervanging van artikel 43quinquies en tot invoeging van artikel 66 in de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken (stuk Kamer, nr. 50-1459/1);*

Is, om deze redenen, van oordeel dat de Vlaamse Gemeenschap niet ernstig wordt benadeeld door het wetsontwerp tot wijziging van artikel 86bis van het Gerechtelijk Wetboek en van de wet van 3 april 1953 betreffende de rechterlijke inrichting;

Adviseert het Overlegcomité de motie van het Vlaams Parlement betreffende het belangenconflict niet gegrond te verklaren en te beslissen dat de Vlaamse Gemeenschap niet ernstig wordt benadeeld door het wetsontwerp tot wijziging van artikel 86bis van het Gerechtelijk Wetboek en van de wet van 3 april 1953 betreffende de rechterlijke inrichting. »

*
* *

De reacties op dit voorstel zijn niet volkomen eenstemmig.

Aan de ene kant scharen verschillende leden, zoals de heer Cheron en de dames de T' Serclaes en Willame-Boonen, zich achter het voorstel omdat het huns inziens de teneur van de hierboven weergegeven bespreking perfect vertolkt en naadloos aansluit bij

ment à une situation intolérable en augmentant le nombre de magistrats de complément (tant francophones que néerlandophones) pour le ressort de la cour d'appel de Bruxelles dans le but de mieux garantir le droit des justiciables francophones et néerlandophones à une administration rapide de la justice;

— *Considérant que le Conseil d'État, section de législation, a indiqué expressément dans son avis que l'on peut recourir à l'article 86bis du Code judiciaire en augmentant le nombre de juges de complément à la condition que les mesures envisagées soient de nature temporaire en attendant que soient prises les mesures structurelles permettant de mettre définitivement fin à la situation particulière;*

— *Considérant qu'il n'entre pas dans les intentions du gouvernement de se servir des juges de complément pour contourner les exigences de la loi du 15 juin 1935 concernant l'emploi des langues en matière judiciaire et qu'il a proposé des mesures structurelles dans le cadre du projet de loi remplaçant l'article 43quinquies et insérant l'article 66 dans la loi du 15 juin 1935, projet qu'il a déposé le 19 octobre 2001 à la Chambre des représentants (doc. Chambre, n° 50-1459/1);*

Estime, pour ces motifs, que la Communauté flamande n'est pas gravement lésée dans ses intérêts par le projet de loi modifiant l'article 86bis du Code judiciaire et la loi du 3 avril 1953 d'organisation judiciaire;

Conseille au Comité de concertation de déclarer non fondée la motion du Parlement flamand concernant le conflit d'intérêts et de conclure que la Communauté flamande n'est pas gravement lésée dans ses intérêts par le projet de loi modifiant l'article 86bis du Code judiciaire et la loi du 3 avril 1953 d'organisation judiciaire.

*
* *

Les réactions à cette proposition ne sont pas tout à fait unanimes.

D'une part plusieurs membres, comme M. Cheron et Mmes de T'Serclaes et Willame-Boonen, se rallient à la proposition parce qu'à leur avis, elle traduit parfaitement la teneur de la discussion reproduite ci-dessus et qu'elle correspond parfaitement au point du

het standpunt dat de Kamer van volksvertegenwoordigers heeft ingenomen.

De heer Lozie sluit zich eveneens aan bij de voorgestelde tekst omdat in de overwegingen duidelijk wordt aangegeven dat:

— de gerechtelijke achterstand in de rechtbank van eerste aanleg te Brussel een dergelijke omvang heeft aangenomen dat hij de fundamenteën van de rechtsstaat aantast;

— de voorgestelde maatregelen slechts tijdelijk zijn;

— de regering — en dat is een nieuw element — structurele maatregelen aankondigt om het probleem van de gerechtelijke achterstand definitief weg te werken.

Aan de andere kant verzet *de heer Van Hauthem* zich tegen het voorstel omdat het in geen dele rekening houdt met de argumentatie die het Vlaams Parlement ter staving van het opgeworpen belangenconflict heeft aangevoerd en welke tijdens de bespreking ervan in deze commissie door verschillende leden expliciet is verwoord.

In dezelfde gedachtegang dient *de heer Vandenberghe* een amendement in dat ertoe strekt het dispositief van de voorgestelde tekst te vervangen als volgt:

« *De Senaat,*

— Overwegende dat de achterstand waarmee de rechtbank van eerste aanleg te Brussel en het parket bij die rechtbank geconfronteerd worden, geen alleenstaand gegeven is, maar een probleem waarmee alle hoven en rechtbanken sinds geruime tijd, in meerdere of mindere mate, te kampen hebben;

— Overwegende dat de Staat het zichzelf verplicht is om dit fenomeen, dat het vertrouwen van de burger in ons rechtsbestel ondermijnt, op structurele wijze aan te pakken;

— Overwegende dat het wetsontwerp waartegen het Vlaams Parlement het belangenconflict heeft opgeworpen, een punctuele en tijdelijke oplossing beoogt voor een structureel probleem waaronder de rechtbank van eerste aanleg te Brussel en het parket bij die rechtbank voornamelijk in Franstalige zaken te lijden hebben;

— Overwegende dat het wetsontwerp dit probleem uitsluitend beoogt te verhelpen vanuit de invalshoek van de taalproblematiek en de reden voor de onvoldoende invulling van de personeelsformaties van de rechtbank van eerste aanleg en het parket daardoor uitsluitend zoekt in de onmogelijkheid om de taalkennisvereisten na te leven die door de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken worden opgelegd;

vue adopté par la Chambre des représentants.

M. Lozie se rallie également au texte proposé, parce qu'il est clairement indiqué dans les considérants que :

— l'arriéré judiciaire au tribunal de première instance de Bruxelles a pris des proportions telles qu'il porte atteinte aux fondements de l'État de droit;

— les mesures proposées ne sont que temporaires;

— le gouvernement — et c'est là un élément nouveau — annonce des mesures structurelles en vue de résoudre définitivement le problème de l'arriéré judiciaire.

D'autre part, *M. Van Hauthem* s'oppose à la proposition parce qu'elle ne tient aucun compte de l'argumentation développée par le Parlement flamand à l'appui du conflit d'intérêts soulevé et qui a été explicitée par divers membres durant la discussion que lui a consacrée cette commission.

Dans le même ordre d'idées, *M. Vandenberghe* dépose un amendement qui vise à remplacer le dispositif du texte proposé par ce qui suit :

« *Le Sénat,*

— Considérant que l'arriéré auquel le tribunal de première instance de Bruxelles et le parquet près ce tribunal sont confrontés n'est pas un problème isolé, mais un problème qui affecte toutes les cours et tous les tribunaux dans une mesure plus ou moins large depuis un certain temps;

— Considérant que l'État se doit de trouver une solution structurelle à ce phénomène qui mine la confiance du citoyen dans notre ordre juridique;

— Considérant que le projet de loi contre lequel le Parlement flamand a soulevé le conflit d'intérêts tend à apporter une solution ponctuelle et temporaire à un problème structurel qui affecte le tribunal de première instance de Bruxelles et le parquet près ce tribunal, et ce surtout dans les affaires en langue française;

— Considérant que le projet de loi tend à porter remède à ce problème exclusivement sous l'angle de la problématique linguistique et qu'il considère que, si les cadres du personnel du tribunal de première instance et du parquet sont incomplets, c'est uniquement en raison de l'impossibilité de respecter les conditions de connaissances linguistiques imposées par la loi du 15 juin 1935 concernant l'emploi des langues en matière judiciaire;

— Overwegende dat deze wet en inzonderheid de door artikel 43, § 5, eerste lid, gestelde eis dat tweede van alle magistraten van de rechtbank van eerste aanleg te Brussel en van het parket bij deze rechtbank het bewijs moeten leveren van de kennis van de Nederlandse en van de Franse taal, tot doel hebben de rechtzoekenden een kwaliteitsvolle rechtsbedeling te waarborgen;

— Overwegende dat de door het wetsontwerp voorgestelde verdubbeling van het aantal toegevoegde rechters en toegevoegde substituu-procureurs des Konings voor het rechtsgebied van het Hof van beroep te Brussel een middel vormt om de personeelsformaties indirect uit te breiden en in hoofdzaak eentalig Franstalige magistraten te kunnen benoemen, zonder dat de door de wet van 15 juni 1935 gestelde taalvereisten in acht hoeven te worden genomen;

— Overwegende dat deze toegevoegde magistraten immers meer voordelen genieten dan andere — tweetalige — magistraten en een jaarlijkse weddebijslag van 105 000 frank (2 602,88 EUR) ontvangen, zodat maar weinig magistraten nog geneigd zullen zijn deel te nemen aan de taalexamen;

— Overwegende dat de bereidheid van de regering om het wetsontwerp te amenderen in die zin dat de verhoging van het aantal toegevoegde magistraten slechts toegestaan is voor een beperkte periode van vier jaar, niet wegneemt dat deze magistraten voor het leven benoemd zijn zodat het nog geruime tijd zal duren vooraleer de door artikel 43, § 5, van de wet van 15 juni 1935 gestelde taalvereisten zullen zijn gerespecteerd;

— Overwegende dat er zich hierdoor een oververtegenwoordiging van eentalig Franstalige magistraten in het gerechtelijk arrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde dreigt voor te doen en dat moet worden gevreesd dat deze magistraten niet in staat zullen zijn de Nederlandstalige rechtspraak en rechtsleer op te volgen, getuigen in het Nederlands te horen, kennis te nemen van in het Nederlands gestelde stukken en rechtstreekse contacten te hebben met zowel Nederlandstalige rechtzoekenden als politiediensten en overheden uit de eentalig Nederlandstalige kantons van het gerechtelijk arrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde;

— Overwegende dat de kwaliteit van de rechtsbedeling in taalgemengde procedures en de doorlooptijd van deze zaken hierdoor nadelig zullen worden beïnvloed;

— Overwegende dat de regering de suggestie die de commissie betreffende de gerechtelijke achterstand te Brussel in haar tussentijds verslag d.d. 7 december 1999 heeft gedaan, zonder afdoende motivering naast zich heeft neergelegd. Deze commissie bepleitte immers, bij wijze van tijdelijke crisismaatregel, de oprichting van een tijdelijk buitengewoon kader en

— Considérant que cette loi et, en particulier, l'exigence énoncée à l'article 43, § 5, alinéa 1er, selon laquelle les deux tiers de l'ensemble des magistrats du tribunal de première instance de Bruxelles et du parquet près ce tribunal, doivent justifier de la connaissance de la langue française et de la langue néerlandaise, ont pour objet de garantir aux justiciables une bonne administration de la justice;

— Considérant que la solution préconisée par le projet de loi, qui consiste à doubler le nombre de juges de complément et de substituts du procureur du Roi de complément dans le ressort de la cour d'appel de Bruxelles, constitue un moyen de réaliser indirectement une extension des cadres et de nommer principalement des magistrats unilingues francophones, sans que les exigences linguistiques définies par la loi du 15 juin 1935 ne doivent être respectées;

— Considérant que ces magistrats de complément bénéficient en effet de plus d'avantages que d'autres magistrats — bilingues — et reçoivent un supplément de traitement annuel de 105 000 francs (2 602,88 EUR), de sorte que peu de magistrats seront encore tentés de participer aux examens linguistiques;

— Considérant que le fait que le gouvernement soit disposé à amender le projet de loi de manière que l'augmentation du nombre de magistrats de complément ne soit autorisée que pour une période limitée de quatre ans n'empêchera pas que ces magistrats soient nommés à vie, si bien que les exigences linguistiques définies à l'article 43, § 5, de la loi du 15 juin 1935 ne seront pas respectées avant longtemps;

— Considérant qu'il risque d'en résulter une surreprésentation des magistrats unilingues francophones dans l'arrondissement judiciaire de Bruxelles-Hal-Vilvorde et qu'il est à craindre que ces magistrats ne soient en mesure ni de suivre la jurisprudence et la doctrine en langue néerlandaise, ni d'entendre les témoins en néerlandais, ni de prendre connaissance des pièces rédigées en néerlandais, ni d'avoir des contacts directs avec les justiciables d'expression néerlandaise et les services de police et les autorités des cantons unilingues néerlandophones de l'arrondissement judiciaire de Bruxelles-Hal-Vilvorde;

— Considérant que la qualité de l'administration de la justice dans les procédures linguistiquement mixtes et la durée d'examen de ces affaires s'en ressentiront;

— Considérant que le gouvernement a jugé bon, sans motivation suffisante, de ne pas tenir compte de la suggestion formulée par la Commission de l'arrière judiciaire à Bruxelles dans son rapport intermédiaire du 7 décembre 1999, laquelle commission prônait, à titre de mesure provisoire de crise, de créer un cadre spécial temporaire, estimant préférable de ne pas

oordeelde dat de functie van toegevoegd rechter beter niet wordt gebruikt om (verdoken) deze crisismaatregel te realiseren;

— Overwegende dat de door het wetsontwerp aangereikte noodoplossing volkomen disproportioneel is en getuigt van een drievoudig onevenwicht, namelijk in de eerste plaats ten nadele van de Nederlandstalige rechtzoekenden in het gerechtelijk arrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde dat zich over twee taalgebieden uitstrekt, ten tweede doordat ze niet in gelijkaardige maatregelen voorziet ten aanzien van de rechtsgebieden van andere hoven van beroep en ten derde omdat ze de gerechtelijke achterstand bij het Hof van Cassatie in Nederlandstalige zaken en de herziening van de pariteitsregel in dit Hof buiten beschouwing laat;

— Overwegende dat uit het voorgaande genoegzaam blijkt dat het wetsontwerp waartegen het belangenconflict is opgeworpen, de belangen van de Vlaamse Gemeenschap en de Vlaamse rechtzoekenden die zij vertegenwoordigt, ernstig kan schaden;

— Overwegende dat de door het Vlaams Parlement aangenomen motie evenwel niet mag worden geïnterpreteerd als zijnde gericht tegen de belangen van de Franstalige rechtzoekenden;

Om deze redenen,

Adviseert het Overlegcomité de motie van het Vlaams Parlement gegrond te verklaren en te beslissen dat, gelet op de noodzaak om de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken te respecteren:

1. het wetsontwerp wordt ingetrokken;

2. het Parlement zich dient te buigen over wetgevende initiatieven die een meer structurele oplossing aanreiken, met name het voorstel van de heer Vandenberghe c.s. tot wijziging van diverse bepalingen met het oog op de oprichting van Nederlandstalige en Franstalige rechtbanken van eerste aanleg en de splitsing van het parket bij de rechtbank van eerste aanleg in het gerechtelijk arrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde (stuk Senaat, nr. 2-761/1). »

d. Stemmingen

Het amendement van de heer Vandenberghe wordt verworpen met 10 tegen 2 stemmen.

Het voorstel van gemotiveerd advies, in bespreking gebracht door de voorzitter, wordt aangenomen met 10 tegen 2 stemmen.

*
* *

utiliser la fonction de juge de complément pour réaliser (subrepticement) cette mesure de crise;

— Considérant que la solution d'urgence prévue dans le projet de loi est totalement disproportionnée et qu'elle engendre un triple déséquilibre, en premier lieu au détriment des justiciables d'expression néerlandaise de l'arrondissement judiciaire de Bruxelles-Hal-Vilvorde qui s'étend sur deux régions linguistiques, en deuxième lieu parce qu'aucune mesure similaire n'est prévue pour les ressorts d'autres cours d'appel et en troisième lieu parce qu'elle ne tient compte ni de l'arriéré judiciaire dans les affaires du rôle néerlandais qui sont pendantes à la Cour de cassation, ni de la réforme de la règle de la parité au sein de cette Cour;

— Considérant qu'il ressort à suffisance de ce qui précède que le projet de loi contre lequel le conflit d'intérêts est soulevé est susceptible de nuire gravement aux intérêts de la Communauté flamande et des justiciables flamands qu'elle représente;

— Considérant que la motion adoptée par le Parlement flamand ne doit cependant pas être interprétée en ce sens qu'elle serait dirigée contre les intérêts des justiciables francophones;

Par ces motifs,

Recommande au Comité de concertation de déclarer fondée la motion du Parlement flamand et, eu égard à la nécessité de respecter la loi du 15 juin 1935 concernant l'emploi des langues en matière judiciaire, de décider:

1. que le projet de loi est retiré;

2. qu'il convient que le Parlement se penche sur des initiatives législatives proposant une solution plus structurelle, comme la proposition de loi de M. Vandenberghe et consorts modifiant diverses dispositions en vue de créer des tribunaux de première instance néerlandophones et francophones et de scinder le ministère public près le tribunal de première instance dans l'arrondissement judiciaire de Bruxelles-Hal-Vilvorde (doc. Sénat, n° 2-761/1). »

d. Votes

L'amendement de M. Vandenberghe est rejeté par 10 voix contre 2.

La proposition d'avis motivé mise en discussion par le président est adoptée par 10 voix contre 2.

*
* *

Vertrouwen werd geschonken aan de rapporteur voor het opstellen van dit verslag.

De rapporteur,

Frans LOZIE.

De voorzitter,

Armand DE DECKER.

Confiance a été faite au rapporteur pour la rédaction du présent rapport.

Le rapporteur,

Frans LOZIE.

Le président,

Armand DE DECKER.

BELGISCHE SENAAT

ZITTING 2001-2002

21 MAART 2002

Belangenconflict tussen het Vlaams Parlement en de Kamer van volksvertegenwoordigers over het wetsontwerp tot wijziging van artikel 86*bis* van het Gerechtelijk Wetboek en van de wet van 3 april 1953 betreffende de rechterlijke inrichting

*Voorstel van gemotiveerd advies
aangenomen door de commissie voor
de Institutionele Aangelegenheden*

De Senaat,

Gelet op de motie van het Vlaams Parlement, aangenomen op 12 december 2001 met 107 stemmen tegen 1 stem (stuk Vlaams Parlement, 2001-2002, nr. 951/2 en *Handelingen*, Vlaams Parlement, 12 december 2001, nr. 14), houdende inleiding van een belangenconflict bij de Kamer van volksvertegenwoordigers omdat het oordeelt ernstig te kunnen worden benadeeld door het wetsontwerp tot wijziging van artikel 86*bis* van het Gerechtelijk Wetboek en van de wet van 3 april 1953 betreffende de rechterlijke inrichting (stuk Kamer, nr. 50-1496/1);

Gelet op het feit dat het Vlaams Parlement reeds op 25 oktober 2000 een motie heeft aangenomen tegen een gelijkkluidend wetsontwerp tot wijziging van artikel 86*bis* van het Gerechtelijk Wetboek en van de wet

Zie:

Stukken van de Senaat:

2-1068 - 2001/2002:

Nr. 1: Verslag.

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 2001-2002

21 MARS 2002

Conflit d'intérêts entre le Parlement flamand et la Chambre des représentants concernant le projet de loi modifiant l'article 86*bis* du Code judiciaire et la loi du 3 avril 1953 d'organisation judiciaire

*Proposition d'avis motivé
adoptée par la commission
des Affaires institutionnelles*

Le Sénat,

Vu la motion introduisant une procédure de conflit d'intérêts à la Chambre des représentants qu'a adoptée le Parlement flamand le 12 décembre 2001 par 107 voix contre 1 (doc. *Vlaams Parlement*, 2001-2002, n° 951/2 et *Handelingen*, *Vlaams Parlement*, 12 décembre 2001, n° 14), parce qu'il estime pouvoir être gravement lésé par le projet de loi modifiant l'article 86*bis* du Code judiciaire et la loi du 3 avril 1953 d'organisation judiciaire (doc. *Chambre*, n° 50-1496/1);

Étant donné que le Parlement flamand a déjà adopté, le 25 octobre 2000, une motion contre un projet de loi analogue modifiant l'article 86*bis* du Code judiciaire et la loi du 3 avril 1953 d'organisation

Voir:

Documents du Sénat:

2-1068 - 2001/2002:

N° 1: Rapport.

van 3 april 1953 betreffende de rechterlijke inrichting, dat op 27 juli 2000 in de Kamer van volksvertegenwoordigers werd ingediend en door de regering op 23 november 2000 werd ingetrokken (stuk Kamer, nr. 50-836/1);

Gelet op het feit dat het door artikel 32, § 1bis, eerste lid, van de gewone wet van 9 augustus 1980 tot hervorming der instellingen voorgeschreven overleg tussen het Vlaams Parlement en de Kamer van volksvertegenwoordigers op 7 februari 2002 niet tot een oplossing van het geschil heeft geleid binnen de door artikel 32, § 1ter, eerste lid, van dezelfde wet voorgeschreven termijn van zestig dagen (stuk Kamer, nr. 50-1496/3), hetgeen de voorzitter van de Kamer van volksvertegenwoordigers op 28 februari 2002 aan de voorzitter van de Senaat heeft meegedeeld;

Gelet op de overgangsbepaling van artikel 143 van de Grondwet en op artikel 32, § 1^{quater}, van de gewone wet van 9 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, overeenkomstig welke de Senaat een gemotiveerd advies dient uit te brengen aan het Overlegcomité;

Gelet op artikel 80 van het Reglement van de Senaat;

Gelet op het verslag van de bespreking van het belangenconflict in de Senaatscommissie voor de Institutionele Aangelegenheden (stuk Senaat, nr. 2-1068/1);

— Overwegende dat de gerechtelijke achterstand in het rechtsgebied van het hof van beroep te Brussel op dit ogenblik van die aard is dat het recht op een proces binnen een redelijke termijn van zowel de Nederlandstalige als de Franstalige rechtzoekenden niet is gewaarborgd;

— Overwegende dat de Commissie die belast werd met het onderzoek naar de gerechtelijke achterstand te Brussel, in haar tussentijds rapport van 7 december 1999 beklemtoonde dat de belangrijkste oorzaak van de gerechtelijke achterstand in de rechtbank van eerste aanleg te Brussel en bij het parket van deze rechtbank bestaat uit de onvolledig bezette personeelsformatie en dat de belangrijkste reden hiervoor de taalproblematiek is en de onmogelijkheid om voor de openstaande plaatsen voldoende kandidaten te vinden die voldoen aan de vereisten, opgelegd door de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken;

— Overwegende dat het wetsontwerp tot wijziging van artikel 86bis van het Gerechtelijk Wetboek en van de wet van 3 april 1953 betreffende de rechterlijke inrichting beoogt een snel antwoord te bieden op een onaanvaardbare toestand door het aantal toegevoegde magistraten (zowel Nederlandstalige als

judiciaire, que le gouvernement a déposé le 27 juillet 2000 à la Chambre des représentants et qu'il a retiré le 23 novembre 2000 (doc. Chambre, n° 50-836/1);

Étant donné que la concertation du 7 février 2002 entre le Parlement flamand et la Chambre des représentants, prévue par l'article 32, § 1^{er bis}, alinéa premier, de la loi ordinaire du 9 août 1980 de réformes institutionnelles, n'a pas abouti à une solution du conflit dans le délai de soixante jours prévu par l'article 32, § 1^{er ter}, alinéa premier, de la même loi (doc. Chambre, n° 50-1496/3), ce dont le président de la Chambre des représentants a informé le président du Sénat le 28 février 2002;

Vu la disposition transitoire de l'article 143 de la Constitution et l'article 32, § 1^{er quater}, de la loi ordinaire du 9 août 1980 de réformes institutionnelles, aux termes desquels le Sénat doit rendre un avis motivé au Comité de concertation;

Vu l'article 80 du Règlement du Sénat;

Vu le rapport de la discussion du conflit d'intérêts en commission des Affaires institutionnelles du Sénat (doc. Sénat, n° 2-1068/1);

— Considérant que l'arriéré judiciaire dans le ressort de la cour d'appel de Bruxelles est tel présentement que le droit à un procès dans un délai raisonnable n'est garanti ni pour les justiciables francophones ni pour les justiciables néerlandophones;

— Considérant que, dans son rapport intermédiaire du 7 décembre 1999, la Commission concernant l'arriéré judiciaire à Bruxelles a souligné que l'arriéré judiciaire au tribunal de première instance de Bruxelles et au parquet de ce tribunal résulte essentiellement du fait que le cadre est incomplet et que la cause principale en est la problématique linguistique et l'impossibilité de trouver, pour pourvoir aux postes vacants, suffisamment de candidats qui remplissent les conditions imposées par la loi du 15 juin 1935 concernant l'emploi des langues en matière judiciaire;

— Considérant que le projet de loi modifiant l'article 86bis du Code judiciaire et la loi du 3 avril 1953 d'organisation judiciaire tend à remédier rapidement à une situation intolérable en augmentant le nombre de magistrats de complément (tant francophones que néerlandophones) pour le ressort de la

Franstalige) te verhogen voor het rechtsgebied van het hof van beroep te Brussel waardoor het recht op een snelle rechtsbedeling van de Nederlandstalige en de Franstalige rechtzoekenden beter zal worden gewaarborgd;

— Overwegende dat de Raad van State, Afdeling Wetgeving, in zijn advies uitdrukkelijk heeft gesteld dat met gebruikmaking van artikel 86*bis* van het Gerechtelijk Wetboek het aantal toegevoegde rechters kan worden verhoogd, op voorwaarde dat de geplande maatregelen tijdelijk zijn in afwachting van structurele maatregelen die het mogelijk maken om de bestaande buitengewone situatie definitief te beëindigen;

— Overwegende dat het niet in de bedoeling van de regering ligt om de toegevoegde rechters te gebruiken om de vereisten van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken te omzeilen en dat ze structurele maatregelen heeft voorgesteld in het wetsontwerp dat zij op 19 oktober 2001 in de Kamer van volksvertegenwoordigers heeft ingediend en dat strekt tot vervanging van artikel 43*quiquies* en tot invoeging van artikel 66 in de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken (stuk Kamer, nr. 50-1459/1);

Is, om deze redenen, van oordeel dat de Vlaamse Gemeenschap niet ernstig wordt benadeeld door het wetsontwerp tot wijziging van artikel 86*bis* van het Gerechtelijk Wetboek en van de wet van 3 april 1953 betreffende de rechterlijke inrichting;

Adviseert het Overlegcomité de motie van het Vlaams Parlement betreffende het belangenconflict niet gegrond te verklaren en te beslissen dat de Vlaamse Gemeenschap niet ernstig wordt benadeeld door het wetsontwerp tot wijziging van artikel 86*bis* van het Gerechtelijk Wetboek en van de wet van 3 april 1953 betreffende de rechterlijke inrichting.

cour d'appel de Bruxelles dans le but de mieux garantir le droit des justiciables francophones et néerlandophones à une administration rapide de la justice;

— Considérant que le Conseil d'État, section de législation, a indiqué expressément dans son avis que l'on peut recourir à l'article 86*bis* du Code judiciaire en augmentant le nombre de juges de complément à la condition que les mesures envisagées soient de nature temporaire en attendant que soient prises les mesures structurelles permettant de mettre définitivement fin à la situation particulière;

— Considérant qu'il n'entre pas dans les intentions du gouvernement de se servir des juges de complément pour contourner les exigences de la loi du 15 juin 1935 concernant l'emploi des langues en matière judiciaire et qu'il a proposé des mesures structurelles dans le cadre du projet de loi remplaçant l'article 43*quiquies* et insérant l'article 66 dans la loi du 15 juin 1935, projet qu'il a déposé le 19 octobre 2001 à la Chambre des représentants (doc. Chambre, n° 50-1459/1);

Estime, pour ces motifs, que la Communauté flamande n'est pas gravement lésée dans ses intérêts par le projet de loi modifiant l'article 86*bis* du Code judiciaire et la loi du 3 avril 1953 d'organisation judiciaire;

Conseille au Comité de concertation de déclarer non fondée la motion du Parlement flamand concernant le conflit d'intérêts et de conclure que la Communauté flamande n'est pas gravement lésée dans ses intérêts par le projet de loi modifiant l'article 86*bis* du Code judiciaire et la loi du 3 avril 1953 d'organisation judiciaire.